

Lauri-Kalle Hekkala

**ASUNTOMESSUJEN TEEMAT JA HIRSIRAKENTEISEN OMAKOTITALON
SUUNNITTELU OULUN ASUNTOMESSUILLE**

**ASUNTOMESSUJEN TEEMAT JA HIRSIRAKENTEISEN OMAKOTITALON
SUUNNITTELU OULUN ASUNTOMESSUILLE**

Lauri-Kalle Hekkala
Opinnäytetyö
Syksy 2023
Rakennusarkkitehdin tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Rakennusarkkitehdin tutkinto-ohjelma

Tekijä: Lauri-Kalle Hekkala

Opinnäytetyön nimi: Asuntomessujen teemat ja hirsirakenteisen omakotitalon suunnittelu Oulun asuntomessuille

Työn ohjaajat: Kimmo Illikainen (OAMK), Antti Kokko (Kastelli-talot Oy)

Työn valmistuslukukausi ja -vuosi: Syksy 2023

Sivumäärä: 49 + 2 liitettä

Asuntomessut on Suomessa vuosittain eri paikkakunnalla järjestettävä asumisen tapahtuma, jossa vierailijat pääsevät tutustumaan rakentamisen uusimpiin ratkaisuihin ja trendeihin. Vuonna 2025 asuntomessut järjestetään Oulussa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella asiakasperheelle omakotitalo asuinalueelle, jossa Oulun asuntomessut järjestetään. Suunnittelun ensimmäisenä tavoitteena oli saada tontti, jota haettiin laadukkailla, kriteerit täyttävillä luonnossuunnitelmissa tonttihakuun järjestetyssä suunnittelukilpailussa. Opinnäytetyön tavoitteena oli lisäksi perehtyä tarkemmin asuntomessujen teemoihin ja tutkia niiden toteutumista suunnittelukohteessa.

Opinnäytetyössä kuvattiin koko arkkitehtisuunnittelun prosessi alusta loppuun. Suunnitteluprosessi alkoi lähtötietoihin tutustumisella ja aloituspalaverilla asiakkaan kanssa. Lähtötietojen asiakkaan toiveiden perusteella laadittiin luonnossuunnitelmat, joilla tonttia haettiin. Asiakkaille myönnettiin kuitenkin toinen vaihtoehtoinen tontti, joten luonnossuunnittelu aloitettiin alusta uuden tontin vaatimusten mukaisesti. Suunnittelu jatkui ja tarkentui uusista luonnoksista kohti lupapiirustuksia rakennusvalvonnan ja asuntomessuorganisaation määrittämän prosessin mukaisesti. Suunnitelmia esiteltiin ja tarkasteltiin muun muassa rakennusvalvonnassa, korttelikokouksessa ja laaturyhmän kokouksessa. Arkkitehtisuunnittelun viimeisenä vaiheena syntyi lopulliset pääpiirustukset.

Opinnäytetyössä tutustuttiin asuntomessuihin tapahtumana, sen historiaan ja merkitykseen rakennusalalla. Työssä käytiin läpi menneiden vuosien asuntomessujen teemoja ja niiden toteutumista rakentamisessa. Teemat koottiin taulukkoon ja vertailua tehtiin paikkasidonnaisten ja yleisten teemojen välillä.

Vuoden 2025 Oulun asuntomessujen teemoja ja lähtökohtia tutkittiin erityisen tarkasti. Messujen asuinalue sijoittuu historiallisesti arvokkaaseen Hietasaareen, josta teemoiksi on luontevasti valittu paikkaan olennaisesti liittyvät huvilakulttuuri, vihreä luonto ja yhteisöllisyys. Työssä perehdyttiin alueen historiaan ja kulttuuriin, sen rakennuskantaan ja luontoon.

Suunnittelun lopputuloksena syntyi Hirsi-Kastellin asiakkaalle yksilöllisesti toiveiden mukaan suunniteltu hirsirakenteinen omakotitalo, Villa Pesäpuu. Talo on kaksikerroksinen, viihtyisä ja toimiva lapsiperheen koti. Moderni huvilatyyli toteutuu rakennuksessa pitkälti rakennustapaohjeiden mukaisina ratkaisuin. Suunnittelun teemoista kohteessa toteutuu vahvimmin yhteisöllisyys ja vihreään piha-alueeseen liittyvä luontoteema.

Asiasanat: Asuntomessut, suunnittelun teemat, moderni hirsitalo, omakotitalo, huvila

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Construction architecture

Author: Lauri-Kalle Hekkala

Title of thesis: Themes of Housing Fair and Design of Log Detached House for Oulu Housing Fair
Supervisors: Kimmo Illikainen (OAMK) and Antti Kokko (Kastelli-talot Oy)

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2023

Number of pages: 49 + 2 appendices

The Housing Fair is an annual housing event held in a different locality in Finland, where visitors can get to know the latest solutions and trends in construction. In 2025, the Housing Fair will be held in Oulu.

The aim of this thesis is to design a detached house for a client family in the residential area where the Oulu Housing Fair will be held. The first goal of the design was to get the plot in a planning competition organized for the plot search. In addition, the aim of the thesis was to learn more about the themes of the housing fair and to study their implementation at the design site.

The thesis describes the whole process of architectural design from start to finish. The planning process began with a consultation of the initial data and an initial meeting with the customer. Based on the wishes of the data subject, draft plans were drawn up to search for the plot. However, customers were granted another alternative plot, so the draft design was started from the beginning in accordance with the requirements of the new plot. The planning continued and became more precise from the new drafts towards permit approvals in accordance with the process defined by the building supervision and housing fair organization. The final phase of the architectural design was the creation of the final master plans.

The thesis examines the housing fair as an event, its history and significance in the construction industry. The work covers the themes of the housing fairs of the past years and their realization in construction. The themes were compiled in a table and a comparison was made between site-specific and general themes.

The themes and starting points of the 2025 Oulu Housing Fair were studied particularly closely. The residential area of the fair is in the historically valuable Hietasaari, of which the themes have been naturally selected: the villa culture, lush nature, and communality inherent in the place. The work focuses on the history and culture of the area, its building stock and nature.

The result of the design was a detached log house, Villa Pesäpuu, designed individually according to the wishes of the client. The house is a two-story, comfortable, and functional family home. The modern villa style is most significantly based on the construction method instructions. Of the themes of the design, the community spirit and the nature theme related to the green yard area are most strongly realized at the site.

Keywords: Housing fair, themes of design, modern log house, detached house, villa

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	ASUNTOMESSUT JA TEEMAT	7
2.1	Asuntomessut tapahtumana.....	7
2.2	Asuntomessujen historiaa	8
2.3	Asuntomessujen teemat.....	10
3	OULUN ASUNTOMESSUT 2025: TEEMAT JA LÄHTÖKOHDAT	13
3.1	Koko asuntomessualueen teemat	13
3.2	Pientaloalueen teemat, Lehtokylän moderni huvila-alue ja huvilakulttuuri.....	14
3.3	Huvilakulttuuri, Hietasaaren historiaa	16
3.4	Kaavamääräykset, rakentamistapaohjeet ja tonttiopas	17
4	SUUNNITTELUPROSESSIN KUVAUS	20
4.1	Lähtöaineistoon tutustuminen ja aloituspalaveri	20
4.2	Luonnossuunnittelu	21
4.3	Tontin hakeminen ja kilpailu	25
4.4	Suunnittelu uudelle tontille.....	27
4.5	Rakennuslupapiirustusten teko	31
5	VILLA PESÄPUU: SUUNNITELMAN ESITTELY	33
5.1	Yleiskuvaus	33
5.2	Tontinkäyttösuunnitelma, asemapiirustus.....	35
5.3	Pohjaratkaisu.....	36
5.4	Julkisivut.....	38
5.5	Leikkaus, korot	40
5.6	Piharakennus	41
5.7	Pihan toiminnot.....	42
6	POHDINTA	44
	LÄHTEET	47
	LIITTEET	50

1 JOHDANTO

Asuntomessut on Suomessa vuosittain järjestettävä asumisen yleisötapahtuma. Tapahtumassa kuluttaja pääsee läheltä tarkastelemaan uusimpia trendejä ja ratkaisuja rakentamisen ja sisustamisen alalta. Tapahtuma järjestetään joka vuosi eri paikkakunnalla, ja se on kunnille erinomainen tilaisuus saada näkyvyyttä ja nostaa paikkakunnan profilia valtakunnallisesti. Asuinalueet ovatkin yleisesti erityisen hienoilla ja merkittävillä paikoilla hyvien kulkuyhteyksien varrella. (Asuntomessut vanha 2020 a.)

Jokaisella asuntomessutapahtumalla on omat suunnittelun teemansa, joiden pohjalta asuinalue muodostuu. Tyypillisesti osa teemoista on yleisesti asumiseen liittyviä ajankohtaisia aiheita ja osa taas paikkasidonnaisia teemoja. Paikkasidonnaiset teemat liittyvät vahvasti asuinalueen historiaan ja sijaintiin, ja juuri nämä teemat tekevät merkittävimmin kustakin asuntomessualueesta yksilöllisen ja uniikin. Vuoden 2025 Oulun asuntomessualueesta rakennetaan korkeatasoinen, kestävän kehityksen mukainen kaupunkiympäristö, joka edistää yhteisöllisyyden syntymistä. Messujen pientaloalueen tarkempi paikkasidonnainen teema on moderni huvila-alue ja huvilakulttuuri, joka liittyy vahvasti Oulun Hietasaaren historialliseen huvilarakentamiseen, alueen luontoon ja sijaintiin. (Asuntomessut Oulu 2023 a.)

Työn tavoitteena on suunnitella Hirsi-Kastellin asiakkaalle tuleva hirsirakenteinen omakotitalo vuoden 2025 Oulun asuntomessualueelle. Suunnitteluprosessiin kuuluu asuntomessujen tontinhakukilpailu, jossa tonttia haetaan laadukkailla luonnossuunnitelmillä. Kilpailussa pääpaino on arkkitehtonisessa kokonaisuudessa, mutta suunnittelun teemojen toteutuminen katsotaan eduksi.

Työssä kuvataan suunnitteluprosessin kulku aloitustapaamisesta valmiisiin pääpiirustuksiin asti. Lopputuloksena syntyy laadukas 2-kerroksinen, asiakkaan toiveiden mukainen hirsiomakotitalo, joka osaltaan on muodostamassa yhtenäistä korttelialuetta asuntomessualueella. Työn lopussa arvioidaan suunnittelun tavoitteiden sekä teemojen toteutumista suunnittelukohteessa.

Suunnittelutyön tilaajina toimivat asiakasperhe ja Kastelli-talot Oy. Asiakkaana on nuori pariskunta, ja talo suunnitellaan heidän tarpeisiinsa lapsiperhearki huomioiden. Kastelli-talot on pientaloihin erikoistunut talotoimittaja, joka on osa Harjavalta-konsernia. Hirsi-Kastelli on Kastellin hirsitaloja toimittava liiketoiminta-alue. (Hirsi-Kastelli 2023.)

2 ASUNTOMESSUT JA TEEMAT

2.1 Asuntomessut tapahtumana

Asuntomessut ovat asuntorakentamiseen ja sisustamiseen keskittyvä yleisötapahtuma, joka järjestetään vuosittain Suomessa. Tapahtuman järjestää Osuuskunta Suomen Asuntomessut sekä vuosittain vaihtuva isäntäkunta eri puolelta Suomea. Asuntomessujen toiminta-ajatuksena on lisätä suurelle yleisölle asumistietoutta ja parantaa asuntorakentamisen ja -suunnittelun laatua. Yleisötapahtumassa vierailevat pääsevät läheltä tarkastelemaan rakennusalan ja sisustamisen uusimpia trendejä ja ratkaisuja messukohteissa kiertelemällä. (Asuntomessut vanha 2020 b.)

Asuntomessut tarjoavat järjestävälle kunnalle erinomaisen mahdollisuuden saada sekä uusia asukkaita että kuntakohtaista näkyvyyttä, ja nostaa paikkakunnan tunnettavuutta ja profiilia valtakunnallisella tasolla. Asuntomessut ovat kunnille haluttu tapahtuma, hyvänä esimerkkinä tästä on peräti kolme kertaa järjestäjänä ollut Tuusulan kunta. Asuntomessuille rakennettavat asuinalueet ovat yleisesti valittu erityisen hienoilta ja merkittäviltä paikoilla hyvien kulkuyhteyksien varrelta. (Kolehmainen 2021, 8-19.)

Omakotirakentajille asuntomessut tarjoavat mahdollisuuden rakentaa oma unelmien talo laadukkaalle, uudelle asuinalueelle. Alueen talot ja infrastruktuuri valmistuu kokonaisuudessaan yhtä aikaa, joten messujen jälkeen asukkaat pääsevät muuttamaan valmiille alueelle. Tämä on merkittävä ero tavanomaisiin asuinalueisiin nähden, joiden rakentaminen kestää yleensä vuosia pidempään. Rakennuttajat pystyvät myös messujen ansiosta hyödyntämään monia taloudellisia etuja esimerkiksi kunnallistekniikan ja yhteishankintojen osalta, sekä saamaan yhteistyökumppanien tarjoamia etuja. (Kolehmainen 2021, 8.)

Rakentaville yrityksille, muille yhteistyökumppaneille sekä näytteilleasettajille asuntomessut tarjoavat erinomaisen tilaisuuden päästä esittelemään tarjontaansa: tuotteitaan, osaamistaan ja palveluitaan (Asuntomessut vanha 2020 a). Asuntomessujen suuren kävijämäärän vuoksi tapahtumista on mahdollisuus saada runsaasti uusia asiakkaita. Siksi monet yritykset käyttävätkin tapahtumaa hyvin hyödykseen markkinoinnissaan.

Arkkitehdille asuntomessukohteiden suunnittelu on hyvä näytönpaikka, ja suunnittelukohteet ovat merkittäviä referenssejä. Kohteet saavat tavallisia suunnittelukohteita huomattavasti enemmän näkyvyyttä yli sadantuhannen vierailijan lisäksi sosiaalisessa mediassa, valtamediassa ja eri toimijoiden markkinoinnissa. Rakennusvalvonnat ovat luokitelleet kohteet suunnittelun vaativuusluokaltaan vaativiksi. Suunnitelmien suhteen laadullinen vaatimustasokin on kovempi ja suunnittelussa on varauduttava tavanomaisia kohteita suurempaan aikaan ja työmäärään.

2.2 Asuntomessujen historiaa

Ensimmäiset asuntomessut järjestettiin vuonna 1970 Tuusulassa. Jo tällöin toiminta-ajatuksena oli asuntotietouden lisääminen sekä asuntosuunnittelun ja -rakentamisen laadun parantaminen. 2020-luvulla messujen tavoite on pitkälti edelleen sama, vaikkakin asumisen kirjo on laajentunut vuosien varrella. Puheenaiheet ovat laajentuneet omakotiasumisesta ja arkkitehtuurista laajemmalle, asuntomessut tarjoavat ideoita esimerkiksi energiansäästöön, sisustukseen, eri asumismuotoihin ja yksilöllisiin toiveisiin. (Asuntomessut vanha 2020 b.)

Asuntomessuja on järjestetty vuoden 1970 jälkeen lähes vuosittain ja joinakin vuosina jopa useammat. Lisäksi on järjestetty myös loma-asuntomessuja. Kävijämäärät messuilla ovat olleet tyypillisesti yli 100000 henkilöä. Vuosittaista vaihtelua on ollut kuitenkin paljon, vuoden 1981 Puu-Vallilan messujen 21000:sta vuoden 2000 Tuusulan messujen 271000:een. (Asuntomessut vanha 2020 c.)

TAULUKKO 1. Asuntomessujen kävijämäärät 1970 - 2015.

Vuosi ja paikkakunta	Alue (ha)	Asuntoja (kpl)	Näyttelykohteita (kpl)	Kävijämäärä (hlö)
1970 Tuusula	6	66	39	85 000
1972 Kangasala	33	155	46	165 000
1974 Kerava	7	162	40	175 000
1975 Vaasa	7	170	29	46 000
1975 Pori	9	196	31	54 000
1975 Hämeenlinna	11	130	25	104 000
1976 Oulu	6	2025	51	88 000
1977 Mynämäki	5	40	26	121 000
1977 Vantaa	6	171	28	116 000
1978 Lahti	22	210	47	176 000

1979 Joutseno	8	51	30	122 000
1980 Kuopio	16	181	50	171 000
1981 Helsinki	10	30+180	6+18	21 000 + 61 000
1982 Forssa	8	90	32	216 000
1983 Kuusankoski	4	43	28	121 000
1985 Jyväskylä	12	190	49	209 000
1986 Imatra	12	93	36	135 000
1987 Tornio	14	53	30	135 000
1988 Turku	18	182	54	232 000
1990 Tampere	3	96+122	30+18	191 000
1991 Varkaus	19	38+110	6+46	202 000
1992 Mäntsälä	10	52	40	175 000
1993 Lahti	5+8	50+340	17+39	62 000
1994 Pietarsaari	6	69	35	157 000
1995 Joensuu	24	200	47	191 000
1996 Ylöjärvi	14	79	40	262 000
1997 Raisio	18	170	59	205 000
1998 Rovaniemen mlk	10	67	32	117 000
1999 Lappeenranta	13	84	43	228 000
2000 Tuusula	32	127	55	271 000
2001 Kajaani	19	98	37	154 682
2002 Kotka	20	90	46	200 138
2003 Laukaa	11	52	26	177 039
2004 Heinola	15	45	38	191 254
2005 Oulu	13	160	49	121 110
2006 Espoo	13	263	58	174 509
2007 Hämeenlinna	14,5	107	54	195 345
2008 Vaasa	15	130	47	140 837
2009 Valkeakoski	25	42	40	142 386
2010 Kuopio	18	47	39	158 344
2011 Kokkola	5	-	41	127 570
2012 Tampere	15	185	39	145 510
2013 Hyvinkää	9	29	33	131 030
2014 Jyväskylä	10	89	44	114 941
2015 Vantaa	10	359	41	138 756

Vuonna 2020 perinteisten asuntomessujen rinnalle lanseerattiin virtuaaliset asuntomessut. Asuntomessutaloissa on tehty 3D-kuvaukset, joiden pohjalta asuntoihin pääsee tutustumaan virtuaalisesti älylaitteilla missä ja milloin vain. Näiden tarkoituksena oli lisätä messujen näkyvyyttä ja tavoitettavuutta ympärivuotisesti. (Sttinfo 2023.)

2.3 Asuntomessujen teemat

Jokaisella asuntomessutapahtumalla on omat teemansa, joiden pohjalta rakennettava asuinalue ja asuntomessutapahtuma muodostuu. Valitut teemat muodostuvat yleensä ajankohtaisista ja innovatiivista yleisistä aiheista rakentamisessa, sekä kunkin asuntomessualueen sijaintiin ja historiaan liittyvistä paikkasidonnaisista aiheista. Vertailua tehtiin juuri näiden yleisten teemojen ja paikkasidonnaisten teemojen kesken. Teemojen käsittelyn avuksi asuntomessujen teemat koottiin taulukoksi (taulukko 2). Tarkasteltava alue on rajattu vuosiin 2014–2025 teematietojen saatavuuden perusteella.

TAULUKKO 1. Asuntomessujen teemat 2014–2025.

Vuosi ja paikkakunta	Teemat
2014 Jyväskylä	Puu-tarha, Aalto
2015 Vantaa	Arjen pienet ylellisyydet, Kodin ja pihan viherkeitaat
2016 Seinäjoki	Pohjalaisen tekemisen taito, Pohjalaisuus ja pohjalaiset rakennus- ja puusepäntaidot, Asuminen ja ruoka, Rakennettu vesi- ja liikenneympäristö, Seinäjoen suurtapahtuma
2017 Mikkeli	Asumisen vaikutus ihmisen hyvinvointiin
2018 Pori	Elämää kaupunkikylässä, Ekologisuus ja digitaalisuus, Kokemäenjoki ja Kirjurinluoto, Ruoka ja yrittäminen
2019 Kouvola	Uusi asuminen historiallisessa miljöössä, Kauniisti ikääntyvä, oma aika ja bioneeri
2020 Tuusula	Ainutlaatuinen Rykmentinpuiston alue, Monipuolista elämisen taidetta tulevaisuuden kyläkaupungissa
2021 Lohja	Järven lumo, Hyvä olo, Vihreä teko, Yhteiselo

2022 Naantali	Luonnon kunnioitus, Saariston luonto, Aurinkoenergian edelläkävijä, Koti saarella kaupungin kyljessä, Onnellisuus
2023 Loviisa	Asunto on enemmän kuin koti, Valaistuksella on väliä, Merellä on merkitystä
2025 Oulu	Älykäs ja kestävästi uudistuva, Ekologista kerrostaloasumista omassa rauhassa, Urbaani ja monikerroksinen, Moderni huvila-alue ja huvilakulttuuri

Teemojen määrä ja merkitys on vaihdellut paljon tarkasteltavalla ajanjaksolla. Yleisenä arviona on, että teemojen painotus on kasvanut viimeisimpiä vuosia kohden. Esimerkiksi tulevassa Oulun asuntomessuissa teemoja on runsaasti ja niitä on eritelty vielä eri osa-alueiden kesken (Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022).

Kun messualue on sijoittunut järjestävässä kunnassa erityisen merkittävälle tai luonnonkauniille alueelle, on sille tuotu teemoissakin paljon painoarvoa. Hyvänä esimerkkinä tästä on Kouvolan messualue historiallisessa kasarmimiljöössä sekä vesistöjen ja upean luonnon ympäröimät viimeisimmät messualueet Naantali, Loviisa ja Oulu. Seinäjoen messuilla vahvana teemana oli pohjalainen rakentaminen, ja alueella olikin yksi kortteli suunniteltu perinteisten pohjalaistalojen moderneille versioille.

Asuntomessuilla on usein teemoina rakentamisalaan liittyviä ajankohtaisia aiheita. Esimerkkeinä tällaisista teemoista ovat Porin ja Lohja teemat ekologisuus ja vihreä teko, Naantalin aurinkoenergian hyödyntäminen ja lukuisilla messuilla puutarhaan liittyvät teemat. Asuntomessut ovatkin ajan-kuva suomalaisesta suunnittelusta ja rakentamisesta, ja alan suunnannäyttäjät tuleville vuosille (Asuntomessut vanha 2020 b). Paikkasidonnaiset teemat kuitenkin tekevät merkittävimmin erot eri messuvuosien välille. Paikalliset teemat muodostavat alueista yksilölliset ja uniikit, ja niistä muodostuvat piirteet jättävätkin vahvimman muistijäljen kustakin asuntomessualueesta.

2010-luvulla ekologiset arvot ovat ohjanneet asuntomessurakentamista ja suunnittelua yhä merkittävämmiin ilmastokysymysten noustessa asuinrakentamisen keskiöön (Kolehmainen 2021). Tässä kohtaa asuntomessut ovat toimineet merkittävänä suunnannäyttäjänä rakennusalalle. Arkkitehdin luovuudelle ja rakentamisen innovaatioille voidaan arvioida olevan yleisesti enemmän tilaa yleisten teemojen ohjatessa merkittävämmiin messurakentamista. Tämän voidaan katsoa yleisten teemojen

vahvuudeksi. Silloin asuntomessuilla voidaan nähdä enemmän wau-arkkitehtuuria ja todella uniikkeja rakennuksia. Asuntomessutapahtuma jää silloin vierailijan muistiin yksittäisten kohteiden perusteella.

Paikkasidonnaiset teemat ohjaavat vahvemmin koko asuntomessualueen tyyliä ja näiden avulla on mahdollista saavuttaa kaupunkikuvallisesti laadukasta ja yhtenäistä ilmettä asuinalueelle. Asuntomessujen tarkoituksena on myös auttaa tärkeiden asuinympäristöjen synnyttämisessä ja vaalimisessa (Kolehmainen 2021). On tärkeää muistaa, että messualueet jäävät yleisötapahtuman jälkeen elämään ihmisten asuinalueena. Vahvalla paikkateemojen ohjauksella asuntomessualueet jäävät mieleen kokonaisuutena.

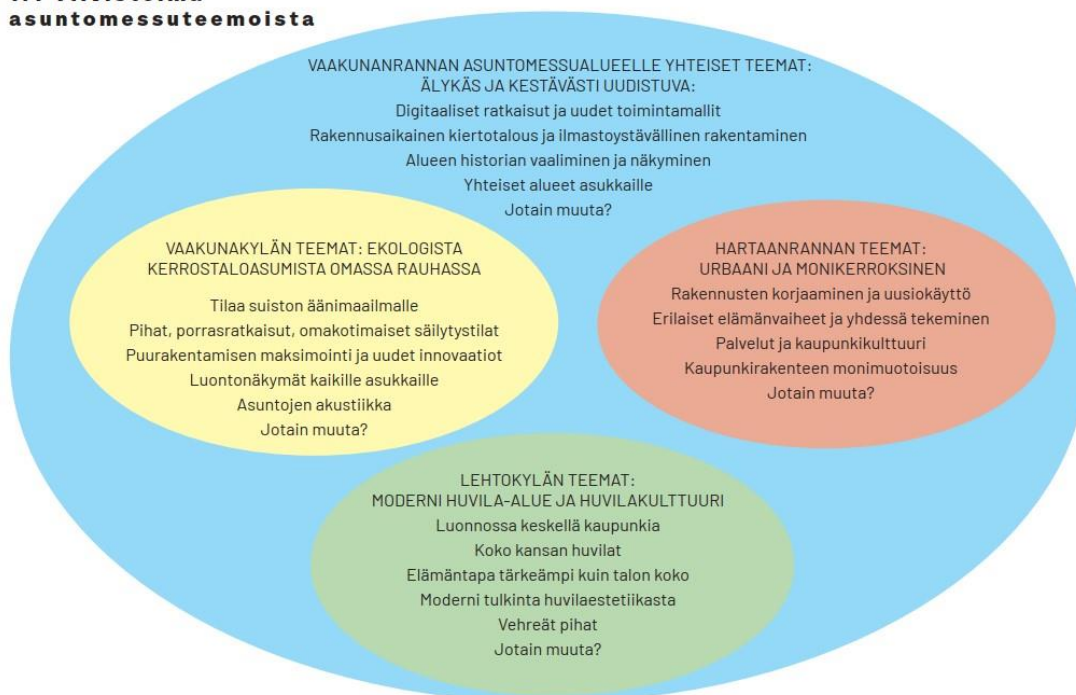
3 OULUN ASUNTOMESSUT 2025: TEEMAT JA LÄHTÖKOHDAT

3.1 Koko asuntomessualueen teemat

Vuoden 2025 Oulun asuntomessualueesta on tavoitteena rakentaa korkeatasoinen, kestävän kehityksen mukainen kaupunkiympäristö, joka edistää yhteisöllisyyden syntymistä. Alue rakentuu Oulujoen suistoon Hartaanselän rannoille, ja alue on nimetty Vaakunanrannaksi. Vaakunanranta koostuu kolmesta eri osa-alueesta, Vaakunakylästä, Hartaanrannasta ja Lehtokylästä. (Asuntomessut Oulu 2023 a.)

Alueen suunnittelua ja rakentamista ohjaamaan on valittu teemoja, jotka määrittävät tavoiteltavia asumisen ja rakentamisen ominaispiirteitä. Vaakunanrannan asuntomessualueelle on määritelty yhteisiä ja erikseen kutakin osa-aluetta koskevia teemoja (Kuva 1). Tässä työssä keskitytään yhteisiin ja pientaloalueen, eli Lehtokylän teemoihin. Vaakunakylä on puurakentamista painottava kerrostalojen, townhouse-asuntojen ja erillistalojen alue. Hartaanranta on messualueella joen itäpuolelle sijoittuva monimuotoinen alue, jossa kokonaisuus muodostuu korjattavista kohteista ja uudisrakennuksista kaupunkipientaloista kerrostaloihin. (Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022.)

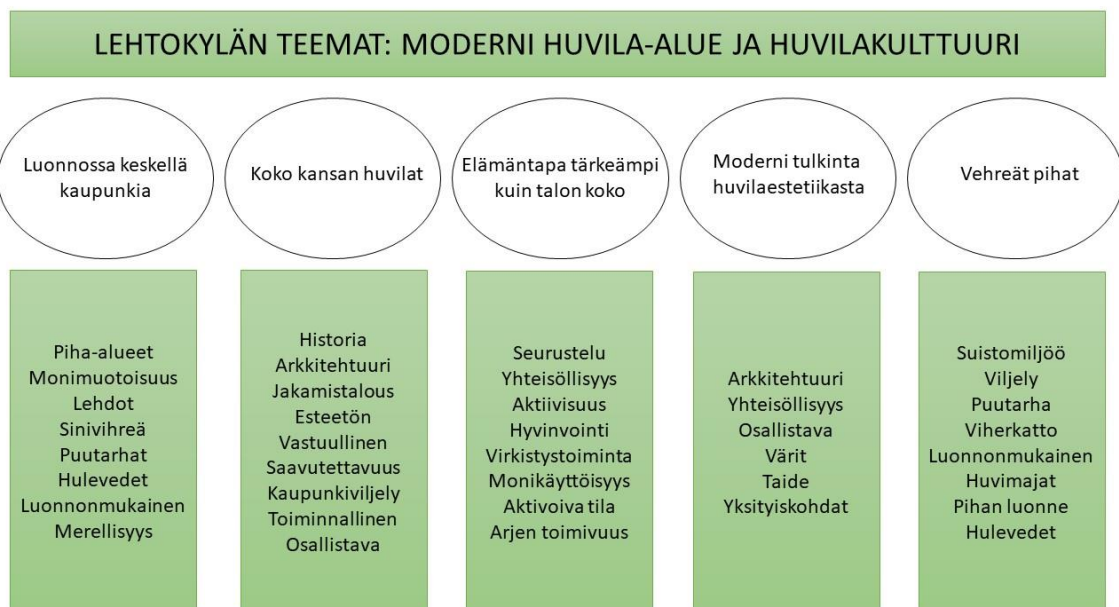
1.1 Tiivistelmä asuntomessuteemoista

Kuva 1. Vaakunanrannan teemat (Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022)

3.2 Pientaloalueen teemat, Lehtokylän moderni huvila-alue ja huvilakulttuuri

Asuntomessujen pientaloalueen, Lehtokylän teema on moderni huvila-alue ja huvilakulttuuri, mikä liittyy vahvasti Oulun Hietasaaren historialliseen huvilarakentamiseen, alueen luontoon ja sijaintiin (Kuvat 2 ja 3). Lehtokylän pientaloalue sijoittuu vehreään suistomiljööseen lähellä sekä luontoa, että kaupunkia. Haluttuun huvilaestetiikkaan ja -kulttuuriin on ohjattu vahvasti jo kaavamääräyksiin ja rakentamistapaohjein, missä on määritelty monia seikkoja alueen arkkitehtuuriin. Näitä asioita on mm. haluttu värimaailma, ja korttelikohtaisesti vaihtelevat kattomuodot ja rakennusoikeuden suuruudet. Pihojen suunnittelua ohjataan huvilakulttuurille ja Hietasaaren luonnolle ominaiseen vehreyteen. (Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022.)

Kuva 2. Lehtokylän teemat (Oulun kaupunki 2023)

Kuva 3. Lehtokylän teemat (Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022)

Suunnittelun lähtöaineistoissa huvilakulttuurin katsottiin liittyvän myös yhteisöllisiin teemoihin, esimerkiksi seurusteluun perheen ja ystävien kesken. Nämä yhteisölliset ja perhekeskeiset teemat toistuivatkin useiden messurakentajien kohteissa, kun he esittelivät teematyöpajassa kohteitaan asuntomessuorganisaatiolle teemojen kautta. Yhteisöllisyys sopii teemana myös hyvin paikkasidonnaisesti juuri tälle messualueelle, Hietasaari on alueena tunnettu eri yritysten ja yhteisöjen yhteishuviloista, sekä pienviljelyalueista. (Oulun kaupunki 2023.)

Teematyöpajan keskustelujen perusteella Oulun asuntomessurakentajilla oli yhteisöllisten teemojen lisäksi hyvin merkittävässä roolissa huvila- ja luontoteemat. Moderni tulkinta huvilaestetiikasta oli yleisimmin arkkitehtuuria ohjaava tekijä. Jokaisella pientalotontilla vähintään yksi tontin sivu rajautuu puistoalueeseen. Tätä pidettiin tärkeänä ja puistonäkymiä haluttiin saada taloihin mahdoli-

simman paljon suuntaamalla laajoja ikkunapintoja puiston suuntaan. Pihojen suunnittelussa pidettiin tärkeänä, että ne sopivat hyvin Hietasaaren rehevään lehtomaiseen alueeseen. (Oulun kaupunki 2023.)

3.3 Huvilakulttuuri, Hietasaaren historiaa

Hietasaaren vanha huvila-alue on valtakunnallisesti merkittävä esimerkki 1800-luvulla kaupunkien lähialueille syntyneestä huvilakulttuurista. Jäljellä oleva noin kuudenkymmenen huvilan rakennuskanta on peräisin 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta. Huviloista osa on yksityisten, osa yhteisöjen käytössä. Hietasaaren huvila-alueen yleiset alueet ovat puistomaisesti hoidettuja, ja alueen ominaispiirteisiin kuuluvat vehmas puusto, rehevät puutarhat ja sorapintaiset tiet. 1900-luvun alusta alue on ollut oululaisten keskuudessa suosittu julkinen tila ja virkistysalue. (Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009.)

Vuoden 2025 asuntomessujen teemat tukevat hyvin Hietasaaren kulttuurihistoriallista asemaa, sillä yhtenä tavoitteena on edistää yhteisöllisyyden syntymistä. On mainittu, että messualueesta halutaan suosittu vierailupaikka, hyvän kaupunkiasumisen esimerkkikohde ja ilon aihe kaikille oululaisille. Tavoitteen toteutuessa monipuolisen Hietasaaren virkistysalue laajenee ja nostaa arvoaan kaupunkilaisille entisestään. (Asuntomessut Oulu 2023 a.)

Hietasaaren huviloiden rakennuskannassa on tyylipiirteitä nikkarityylistä, jugendista ja klassismista. Varhaisimmat 1800-luvun huvilat olivat ajalleen tyyppilliseen tyyliin näyttäviä pitsihuviloita (Lähdesmäki, Hellström, Kleemola, Sallamaa & Ylönen 2016). Tämän ajan rakentamisen merkittävimpänä esimerkkinä Villa Hannala. (Kuva 4.) Hietasaaren sisääntulotien varressa sijaitseva Villa Hannala antaa omaleimaisen kuvan alueesta, mistä syystä sillä on erityistä symboliarvoa (Oulun kaupunki 1999).

Kuva 4. Villa Hannala (Wikimedia 2023 a)

Suuri osa huviloista on rakennettu 1800- ja 1900-luvun taitteessa ja 1900-luvun alussa, ja huvilat ovat pitsihuviloita pienempiä ja vaatimattomampia (Kuva 5). Ominaisia piirteitä rakennuksille ovat torni sekä koristeelliset kuistit, parvekkeet ja ikkunoiden ja ovien reunukset. (Lähdesmäki ym. 2016.)

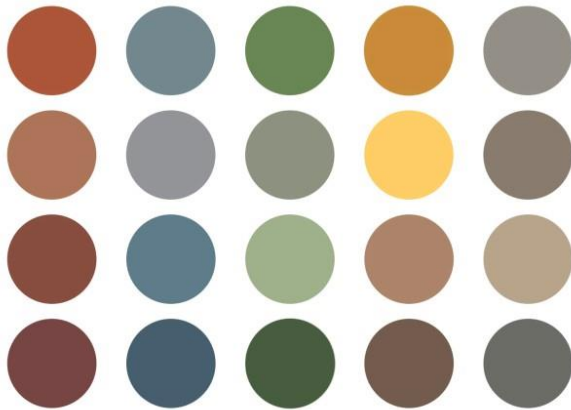

Kuva 5. Villa Pukkila (Wikimedia 2023 b)

3.4 Kaavamääräykset, rakentamistapaohjeet ja tonttiopas

Suunnittelua ja rakentamista ohjailee haluttuun huvilatyyliin asemakaava, sekä sitä täydentävät rakentamistapaohje ja hakuvaiheeseen laadittu tonttiopas. Rakentamistapaohjeessa määritellään rakennusten muotoa selkeähahmoiseksi, pääosin suorakaiteen, neliön, tai L-muotoiseksi. Autosuojien ja talusrakennusten tulee olla selkeästi asuinrakennuksia pienimuotoisempia. Tavoitteeksi määritellään, että rakennuksen ovat muodoltaan ja materiaaleiltaan selkeitä, ja että väritykseltään julkisivut ovat pienempiä yksityiskohtia myöten pääosin yksivärisiä. Kattoväriksi on alueelle määritetty harmaa, tai tummanharmaa ja julkisivuväreiksi on määritetty ohjeelliset värimallit (Kuva 6).

Korttelikohtaisesti rakennuksissa yhdistävänä tekijänä on kattomuoto, joko jyrkkä harjakatto tai loiva pulpettikatto (Kuva 7). (Oulun kaupunki 2022 a.)

Kuva 6. Lehtokylän rakennusten värimallit rakentamistapaohjeessa (Oulun kaupunki 2022 a)

Kuva 7. Lehtokylän kattomuodot ja aidat (Oulun kaupunki 2022 a)

Moderniin tulkintaan huvilatyylisiä ohjataan myös poissulkemalla joitain ominaispiirteitä vanhoista huviloista. Verhouksen päälle kiinnitettävät, tai julkisivuväristä poikkeavat nurkka-, peite- tai ikkunanpielilaudat eivät ole sallittuja. Kattomuodoista on erikseen mainittu, että auma- ja mansardikatotja ei sallita. (Oulun kaupunki 2022 a.)

Lehtokylän alueella on kortteleittain erilaiset rakennusoikeudet, alkaen minitalojen korttelin 60 neliöstä näyttävimpien suistonäkymien äärellä olevien tonttien 200 neliöön. Asuinrakennusten koon, sekä korttelikohtaisten kattomuotojen vaihtelemisen voidaan katsoa olevan sovellutusta teemasta koko kansan huvilat. Näillä keinoilla alueelle saadaan hallitusti vaihtelua ja monipuolisuutta.

Hietasaaren huvilakulttuuriin ominaisesti kuuluva vehreys on huomioitu laajasti tonttioppaassa ja rakentamistapaohjeessa. Talojen pihoissa kehoitetaan panostamaan vehreisiin puutarhoihin, huvimajoihin ja pienviljelyn ratkaisuihin. Istutettavat ja säilytettävät puut ja pensaat tulee olla kotimaisia ja paikallisissa olosuhteissa menestyviä, ja ne vaaditaan esitettäväksi erillisessä pihasuunnitelmassa. Kasvillisuusalueiden runsasta kokoa perustellaan myös hulevesien hallittavuuden kannalta. (Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022, Oulun kaupunki 2022 a).

4 SUUNNITTELUPROSESSIN KUVAUS

Tähän lukuun on kirjoitettu kuvaus suunnitteluprosessista alkuvaiheesta rakennuslupapaperustuksiin asti. Alkuna projekti sai asiakaspariskunnan haaveesta omakotitalosta Oulun asuntomessualueella. Vieraillessaan Naantalin asuntomessuilla vuonna 2022 asiakkaat ihastuivat Hirsi-Kastellin kohteeseen sekä Hirsi-Kastellin talomalliston tyyliin, ja ottivat yhteyttä talokauppiaseen, Hanna Rautiolaan. Kauppiaan kautta välittyi ensimmäiset lähtöajatuksat projektista suunnittelulle. Arkkitehtisuunnittelu tehtiin tiimityönä, työparina projektissa oli Jenni Korhonen. Lisäksi mukana oli visualisointeja tekemässä Ilkka Kotajärvi.

4.1 Lähtöaineistoon tutustuminen ja aloituspalaveri

Suunnitteluprosessin aluksi tutustuttiin alueen lähtöaineistoihin (Oulun kaupunki 2022 b). Oulun kaupungin aineistot alueesta olivat erittäin kattavat ja jokaiselle osa-alueelle oli omat ohjeistuksensa. Merkittävimmät tätä hanketta koskevat aineistot olivat tonttihakuoapas, asemakaava ja rakentamistapaohje. Oulun rakennusvalvonta järjesti tonttihakua koskevan infotilaisuuden 22.11.2022, jossa käytiin läpi tonttien hakemista ja suunnittelua koskevia periaatteita.

Aloitustapaaminen asiakkaan ja kauppiaan kanssa pidettiin 8.12.2022. Palaverissa käytiin läpi tontin valinta, mitä lähetään hakuprosessissa hakemaan. Ensisijainen toive oli tontti numero 2 korttelissa 48. Tapaamisessa perehdyttiin tontin asettamiin vaatimuksiin, rakennuksien sijoitteluun, ilmansuuntiin ja haluttuihin näkyymiin. Keskustelua käytiin myös rakentamistapaohjeiden aiheuttamista vaatimuksista talolle, muun muassa pulpettikatosta ja piharakennuksen viherkatosta.

Tapaamisessa käytiin läpi asiakkaiden toiveita omalle kodilleen ja tärkeitä suunnittelussa huomioitavia asioita. Yleisesti tärkeiksi asioiksi mainittiin kodin toimivuus lapsiperheelle, arjen viihtyvyys, sekä se että kodin halutaan olevan rentoutumispaikka. Lisäksi tärkeiksi periaatteiksi todettiin energiatehokkuus muun muassa aurinkopaneelien ja energiatehokkaiden ikkunoiden muodossa, sekä teemojen noudattaminen.

Asiakkaille tärkeitä teemoja olivat digitaaliset ja älykkäät ratkaisut, esimerkiksi valaistuksessa ja lasiseinäratkaisuihin. Ilmastoystävällisyyttä korostavaa teemaa tukee päätyminen hirsirakentamiseen. Myös alueen historialliseen ympäristöön sopiva huvila-arkkitehtuuri ja vehreys piha-alueilla olivat tärkeitä asioita.

Toiveita käytiin läpi myös yksityiskohtaisemmin tila kerrallaan. Tilavien oleskelutilojen ikkunoiden haluttiin avautuvan isosti vehreälle pihalle ja puistoalueelle päin. Oleskelutilojen jatkeeksi haluttiin lasitettua terassia ja avoterassia porealtaineen. Makuuhuoneiden sijoitus toivottiin yläkertaan ja päämakuuhuoneeseen haluttiin pesämäinen tunnelma halutun teeman mukaisesti. Tässä vaiheessa jo käyttöön otettiin hankkeen nimi Villa Pesäpuu. Yläkertaan haluttiin myös työhuone, johon haaveena oli älykkäät himmennettävissä olevat lasiseinät. Pesutilat saunoineen haluttiin alakertaan ja toiveena oli saada tiloihin kylpylätunnelmaa. Eteisen, kodinhoitotilojen ja teknisen tilan muodostaman tilakokonaisuuden toiveista keskusteltiin.

Rakennusvalvonnan järjestämässä tilaisuudessa kehoitettiin suunnittelemaan huolella merkittävät katua vasten olevat julkisivut, ja siitä syystä tähän toivottiinkin asiakkaan puolelta jonkinlaista wau-efektiä. Aloitustapaamisessa asiakkaiden kanssa todettiin, että muuten näyttävimmät kohdat julkisivuissa tulevat olemaan pihaan ja puistoon päin, minne suuret ikkunat, terassit ja parveke suuntautuvat. Ulkoasuun toivottiin myös huvilamaista ilmettä jollain tavalla alueen teemojen mukaisesti.

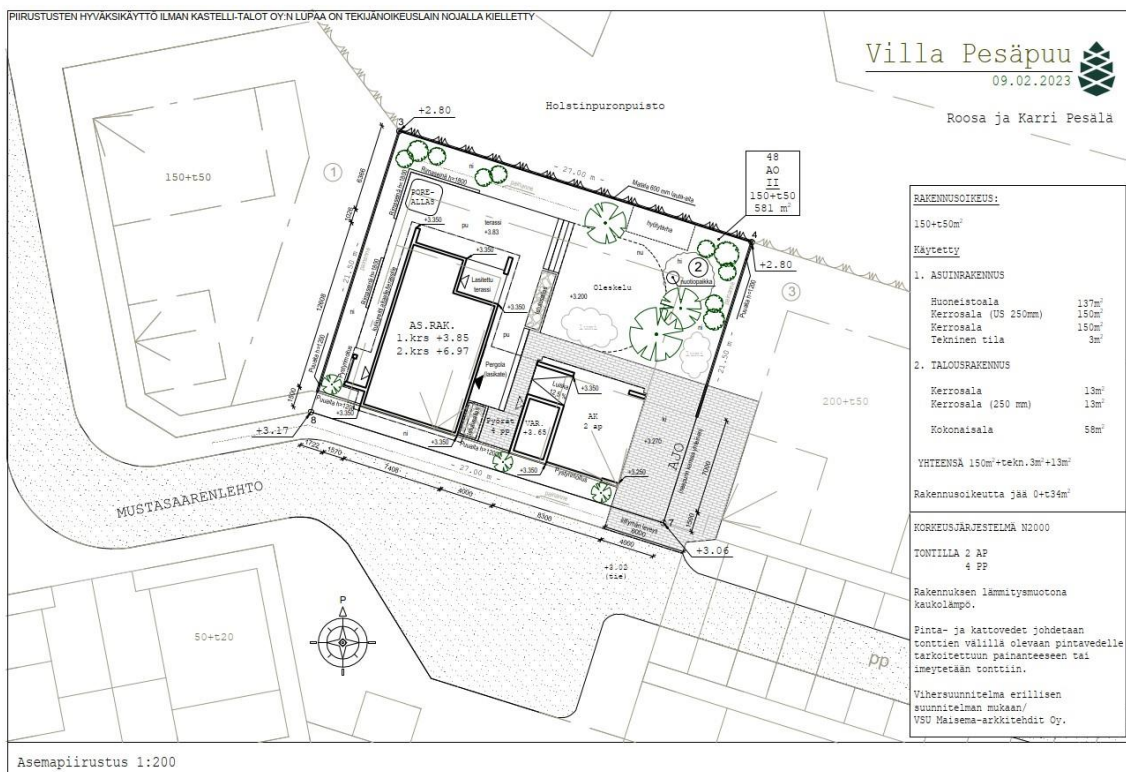
4.2 Luonnossuunnittelu

Edellisessä kappaleessa kerrottujen lähtötietojen pohjalta lähdettiin tekemään luonnossuunnittelua. Luonnossuunnittelussa oli kaksi vaihetta. Ensimmäiset luonnokset esiteltiin asiakkaille suunnittelupalaverissa 20.12.2022. Suunnitelmat luovutettiin asiakkaille tarkasteltavaksi joululoman yli ja muutoksia sovittiin käsiteltävän seuraavassa palaverissa 10.1.2023. Ensimmäiset valmistuneet luonnossuunnitelmat olivat erittäin onnistuneet ja asiakkaan mieleiset, suuria muutoksia suunnitelmiin ei enää tarvinnut tehdä. Toisessa vaiheessa luonnoksia tarkennettiin monien yksityiskohtien osalta.

Ensimmäisen vaiheen luonnostelussa esitettiin asiakkaalle myös vaihtoehtoinen ratkaisu, jossa oli esitetty aloituspalaverissa pohdittuja vaihtoehtoja. Toisessa versiossa pulpettikaton suunta toisin

päin ja päädyssä olevien kodinhoito-, pesu-, wc- ja teknisten tilojen järjestys oli eri tavalla. Yhteistuumiin päädyttiin kuitenkin ensimmäiseen vaihtoehtoon. Seuraavana kuvissa esitetyt luonnos-suunnitelmat ovat lopulliset suunnitelmat, millä tonttia lähetettiin kilpailussa hakemaan.

Sisääntulo tontille on kulmasta yhteisestä ajoliittymästä viereisen tontin kanssa (Kuva 8). Sisäänkäynti talolle muodostuu autokatoksen läpi. Rakennusten väliin suunniteltiin lasikate, jolloin kulku-reitti on sateelta suojasta autokatoksesta taloon sisälle asti. Kulku autokatoksen yhteydessä olevalle varastolle tulee myös tämän katoksen kautta. Rakennusten väliin jää luonteva paikka myös pyöräsäilytykselle.

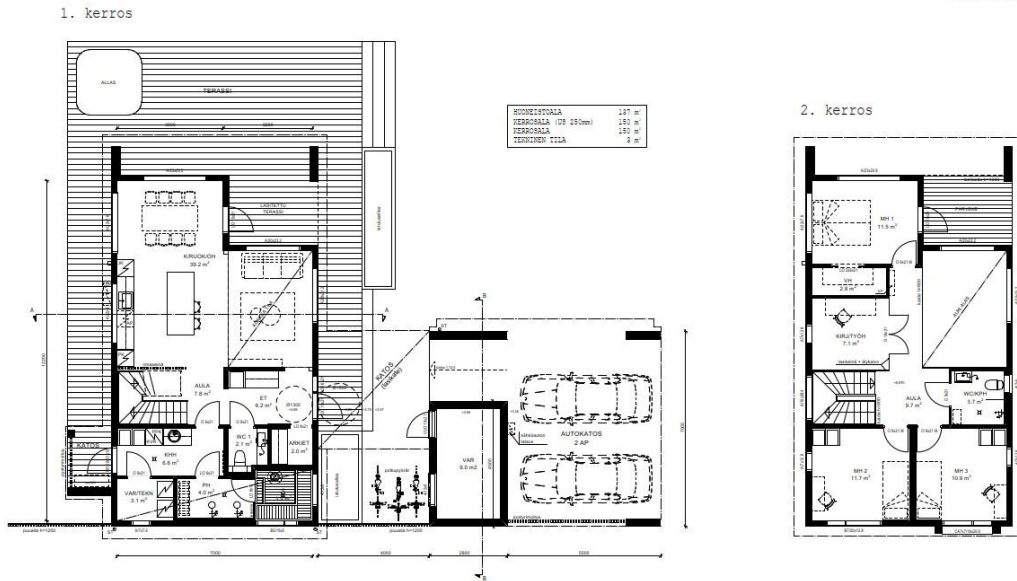

Kuva 8. Asemapiirustus

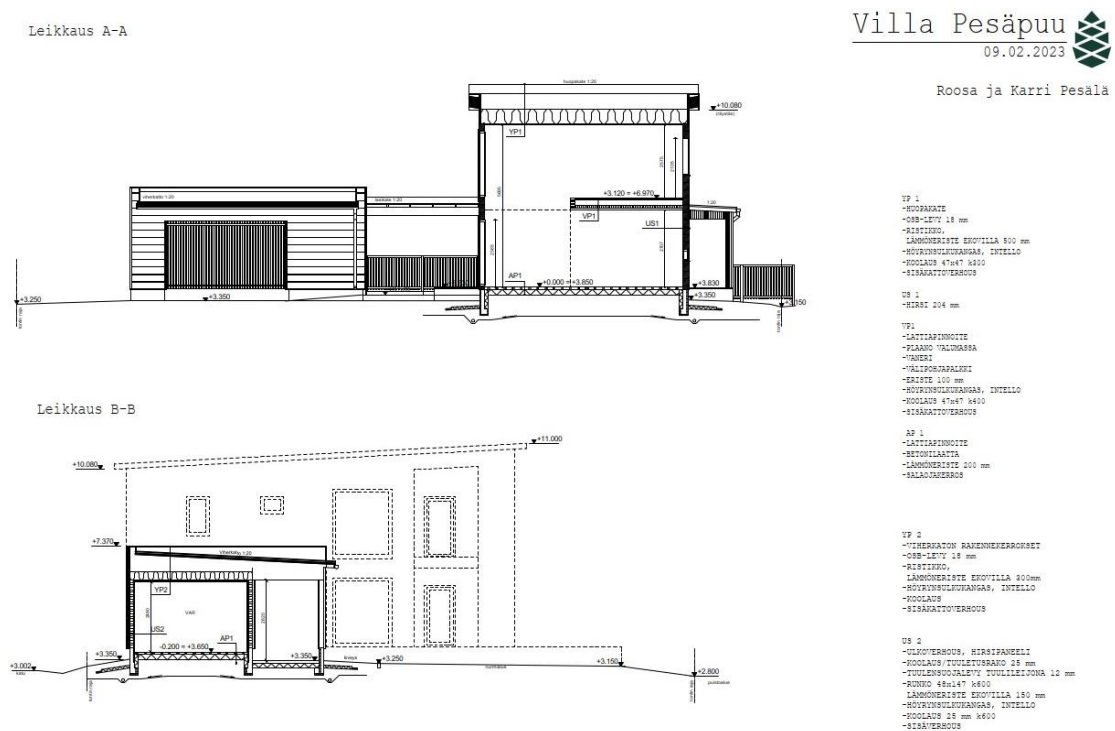
Tiloista muodostuvia näkymiä on mietitty tarkkaan. Heti sisääntulossa avautuu näkymä korkeaan olohuonetilaan ja sen läpi pihalle. (Kuvat 9 ja 10.) Myös portaikon ikkuna tarjoaa päivänvaloa ja pitkiä näkymiä eteistilaan.

Pohjaratkaisussa oleskelutilat ja näkymät niistä on suunnattu piha-alueelle ja puistoon päin. Laajat terassialueet ympäröivät rakennusta ja yhdistävät pihan toiminnot toisiinsa. Pesutiloista muodostuu oma kulkureitti kodinhoituhuoneen kautta pihan puolelle porealtaalle, kulkematta kuitenkaan oleskelutilojen läpi.

Makuuhuoneet ovat kaikki yläkerrassa (Kuva 9). Päämakuuhuone on näkymien suhteen parhaalla paikalla talon päädyssä. Makuuhuoneesta on kulku parvekkeelle ja huoneen yhteydessä on oma vaatehuone. Työhuone on suunniteltu lasiseinillä, ja sieltäkin avautuu näkymät hyvin pihan suuntaan. Kaksi muuta makuuhuonetta suuntautuvat kadun suuntaan.

Kuva 9. Pohjapiirustukset

Kuva 10. Leikkauspiirustukset

Julkisivu etelään, katujulkisivu

Julkisivu länteen

JULKISIVUMATERIAALIT	
1. HUOPARAKE	TUONGANSAMMA
2. HIRSIKÄSIKÄ	TUONGANSAMMA KUULTOHÄSITTELY, Tikkoilla Pece
3. HIRSIKÄSIKÄ	VÄLLEÄN KUISSEA KUULTOHÄSITTELY, Tikkoilla Heina
4. PISTIVÄRSKOUS	VÄLLEÄN KUISSEA KUULTOHÄSITTELY, Tikkoilla Heina
5. TEKOSTUVAI	VÄLLEÄN KUISSEA KUULTOHÄSITTELY, Tikkoilla Heina
6. OVI- JA IKKUNAPUITEET	TUONGANSAMMA
7. KOSKELI	KUMMA, betonit

Kuva 11. Julkisivut etelään ja länteen

Julkisivu pohjoiseen

Julkisivu itään

Julkisivu itään, sisääntulokatoksen kohdalta

Kuva 12. Julkisivut pohjoiseen ja itään

Kuva 13. 1. luonnosvaiheen visualisointi pihan puolelta

Pihan puolelle avautuvat julkisivut muodostavat rakennuksen näyttävimmän osan korkean, näyttävän katoksen ja suurien ikkunoiden ansiosta. Mielenkiintoista ilmettä tuo myös päädyn syvennys, jossa väri vaihtuu tummasta pääväristä vaaleaksi. (Kuvat 12 ja 13).

Kuva 14. 1. luonnosvaiheen visualisointi kadun puolelta

Katujulkisivu muodostuu samassa linjassa olevista asuinrakennuksen ja autokatoksen seinistä. Yhdenäinen pystyrimoitus toistuu autokatoksessa ja rakennuksien välissä olevassa aidoissa. Huvilamaisen näyttävän lisän julkisivuun tuo yläkerran makuuhuoneen ikkunaa kehystävä erkkerimäinen rakenne. (Kuvat 11 ja 14.)

4.3 Tontin hakeminen ja kilpailu

Luonnostelun loppuvaiheessa otettiin myös pihasuunnittelu mukaan suunnitteluun täydentämään tontinkäyttösuunnitelmaa ja asemapiirustusta. Kun pihasuunnittelusta saatiin alustavaa suunnitel-

maa, aloitettiin myös tontinhakukilpailua varten laadukkaiden visualisointikuvien tekeminen. Suunnittelukokonaisuudesta tehtiin kaksi visualisointikuvaa, kesäkuva pihan puolelta (Kuva 15) ja talvi-kuva kadun puolelta (Kuva 16).

Kuva 15. Visualisointikuva pihan puolelta

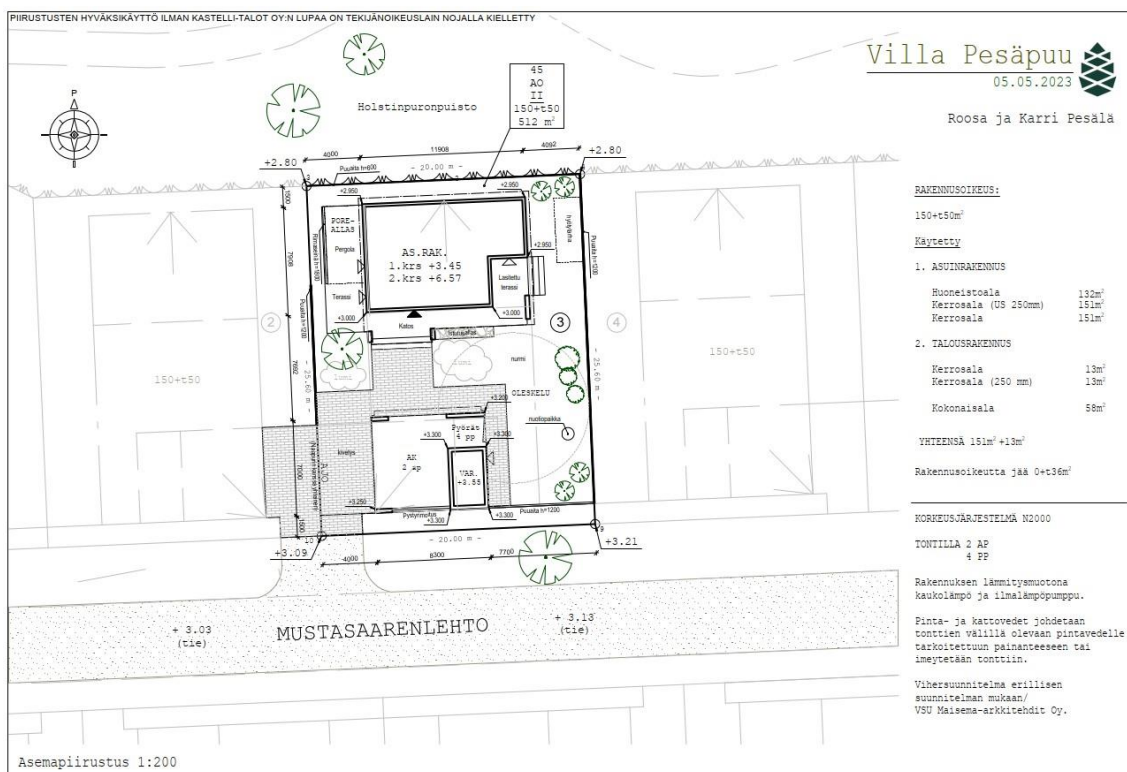

Kuva 16. Visualisointikuva kadun puolelta

Tonttihakemusta varten tarvittiin suunnitteluaineistoista asemapiirustus (Kuva 8), pohjapiirustukset (Kuva 9), leikkauspiirustus (Kuva 10), julkisivupiirustus (Kuvat 11 ja 12) ja vähintään kaksi visuaalisointikuvaa (Kuvat 15 ja 16). Lisäksi hakemukseen tarvittiin suunnitelmaselostus, joka jäi asiakkaan vastuulle. Selostuksen teossa avustettiin suunnittelun näkökulmasta. (Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022.)

4.4 Suunnittelu uudelle tontille

Tontinhaun lopputuloksena ei myönnetty haettua tonttia, vaan vaihtoehtoinen tontti korttelista 45. Asiakkaat päättivät ottaa myönnetyn tontin vastaan ja suunnittelu täytyi aloittaa alusta. Aikaisempaa suunnitelmaa pyrittiin säilyttämään mahdollisimman pitkälti, uuden tontin vaatimusten puitteissa. Uusi tontti poikkesi aiemmasta merkittävimmin rakennusten sijoittelun osalta; asuinrakennuksen paikka oli määritetty tontin takalaitaan ja talousrakennuksen paikka tontin etulaitaan kadun varteen (Kuva 17). Lisäksi asuinrakennuksen kattomuoto oli määritelty aiemman pulpettikaton sijaan jyrkäksi harjakatoksi.

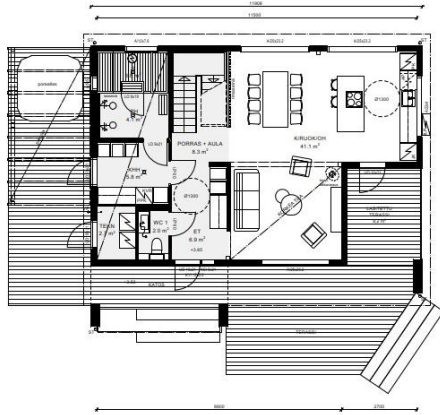

Kuva 17. Asemapiirustus

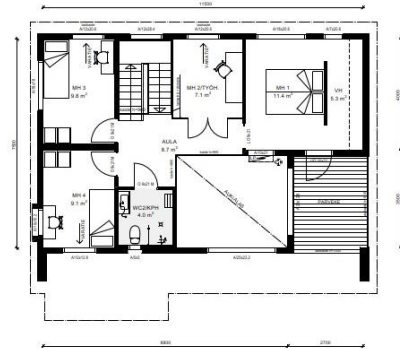
Näkymien suhteen tilanne muuttui merkittävästi, nyt parhaat näkymät sisätiloista muodostuivat talon molemmin puolin, eikä enää päädyn suuntaan. Oleskelutiloissa ruokailutila ja keittiö vaihtoivat

paikkaa ja uuden ikkuna-aukotuksen myötä rakennukseen muodostui läpi talon -näkyimiä, puistoon päin, sekä piha-alueelle päin. (Kuva 18.) Päätyseinän suunnassa on nyt naapuritalo, joten näkyimiä sen suuntaan haluttiin rajoittaa.

1. kerros

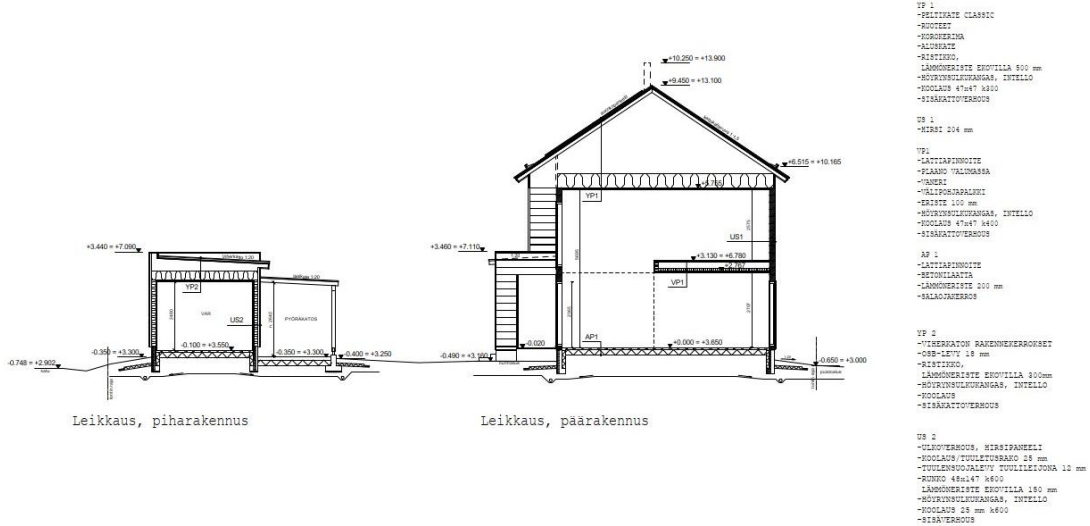

2. kerros

Kuva 18. Pohjapiirustukset

Arkiteisesta luovuttiin, sen sijaan eteiseen ja kodinhoitohuoneeseen saatiin tässä suunnitelmassa lisää säilytystilaa. Kodinhoitohuoneesta on oma uloskäyntinsä päätyterassille, jonne poreallas on sijoitettu. Terrassin ylle suunniteltiin tunnelmallinen pergolarakenne.

Kuva 19. Leikkauspiirustukset

Julkisivu etelään

Julkisivu länteen

JULKISIVUMATERIAALIT	
1. PELITIKATE, Ruukki Classic	TUMMANHARMAA
2. HUOPARAKE	TUMMANHARMAA
3. HIRSISEINA	TUMMANHARMAA KUULTOARASITTELU, Tikkuuilla Pono
4. HIRSISEINA	VAALEAN RUSKEA KUULTOARASITTELU, Tikkuuilla Heina
5. TERHOSTEVAARI	VAALEAN RUSKEA KUULTOARASITTELU, Tikkuuilla Heina
6. OVI- JA IKKUNAPUITTEET	TUMMANHARMAA
7. SOHVELI	KARMOLA, betoni

Kuva 20. Julkisivut etelään ja länteen

Julkisivu pohjoiseen

Julkisivu itään

JULKISIVUMATERIAALIT	
1. PELITIKATE, Ruukki Classic	TUMMANHARMAA
2. HUOPARAKE	TUMMANHARMAA
3. HIRSISEINA	TUMMANHARMAA KUULTOARASITTELU, Tikkuuilla Pono
4. HIRSISEINA	VAALEAN RUSKEA KUULTOARASITTELU, Tikkuuilla Heina
5. TERHOSTEVAARI	VAALEAN RUSKEA KUULTOARASITTELU, Tikkuuilla Heina
6. OVI- JA IKKUNAPUITTEET	TUMMANHARMAA
7. SOHVELI	KARMOLA, betoni

Kuva 21. Julkisivut pohjoiseen ja itään

Tässä toisessa luonnosvaiheessa uudelle tontille ei enää tehty maastoon upotettuja laadukkaita visualisointikuvia kuten tontinhaun kilpailuvaiheessa. Tontin kokonaissuunnitelmaa esiteltiin 3D-

mallin avulla Vertex Showroom -palvelun kautta, sekä suunnitteluohjelmalla käytetyllä Vertex BD -ohjelmalla tehdyillä yksinkertaistetuilla visualisointikuvilla tontin eri nurkista. (Kuvat 22–24 ja 27.)

Kuva 22. Perspektiivikuva 1

Kuva 23. Perspektiivikuva 2

Kuva 24. Perspektiivikuva 3

Kun uudet luonnossuunnitelmat oli saatu asiakkaiden kanssa valmiiksi, käytiin niitä esittelemässä Oulun rakennusvalvonnassa toukokuussa. Tässä vaiheessa mukaan tuli myös pääsuunnittelija. Suuria muutoksia ei enää kuitenkaan tullut, suunnitelma todettiin hyväksi ja rakennustapaohjeiden ja teemojen mukaiseksi. Pienet yksityiskohdat tarkentuivat jokaisen kommenttikierroksen jälkeen, muun muassa ikkuna-aukotukseen liittyen. Rakennusvalvonnan järjestämässä korttelikokouksessa 7.6.2023 suunnitelma esiteltiin myös muille kortteliin 45 rakentaville.

4.5 Rakennuslupapiirustusten teko

Rakennuslupapiirustusten teko aloitettiin elokuussa tarkistuskuvien teolla. Tässä vaiheessa mukaan otettiin enemmän erityissuunnittelua jo aiemmin mukana olleen vihersuunnittelun lisäksi. LVI-suunnittelijan kanssa tarkasteltiin LVI-tilavaraukset taloon ja teknisen tilan laitejärjestys määriteltiin. Samassa yhteydessä tarkastelua tehtiin myös rakennesuunnittelun näkökulmasta ja pieniä muutoksia tehtiin kantaviin rakenteisiin ja välipohjapalkiston suuntaan.

Tarkistuskuvat ovat pääpiirustustasoiset kuvat, jotka toimitettiin rakennusvalvonnalle kommentoitavaksi ennen lopullisia pääpiirustuksia. Tarkistuskuvien ja pääpiirustusten sisältöön kuuluu asemapiirustus, pohjapiirustukset, leikkauspiirustus, sekä julkisivupiirustus. Lisäksi pääpiirustuksiin vaadittiin piirrettävän rakennetyypit, tämä kokonaisuus sisältää detajlpiirustuksen rakennuksen

merkittävimmistä liittymäkohdista. Tarkistuskuvien valmistumisen jälkeen erityissuunnittelusta lähtee liikkeelle LVI-suunnittelijan osalta LVI-asemapiirustuksen teko ja kalustesuunnittelijan osalta kiintokalusteiden suunnittelu.

Kun palaute rakennusvalvonnasta saatiin, kalustesuunnitelmat valmistuivat ja tarvittavat päätökset keskeneräisistä asioista oli tehty, aloitettiin lopullisten pääpiirustusten tekeminen syyskuussa. Tässä vaiheessa työllisti erityisesti vielä asemapiirustuksen, LVI-asemapiirustuksen ja vihersuunnitelman yhteensovittaminen saumattomaksi. Pääpiirustusten ensimmäisten versioiden valmistuttua rakennuksesta teetettiin energiaselvitys, sekä rakennusvalvonnan asuntomessukohteisiin vaatima hiilijalanjätkilaskelma. Energialaskennan seurauksena rakennuksen energiatehokkuutta parannettiin vielä lisäämällä yläpohjan eristepaksuutta 500 millimetristä 600 millimetriin.

Pääpiirustukset kävivät myös rakennusvalvonnan asuntomessujen laaturyhmän tarkasteltavana, josta tuli vielä muutoskehotus puiston puolen ikkuna-aukotukseen. Lopulliset pääpiirustukset valmistuivat lopulta lokakuun alkuun.

5 VILLA PESÄPUU: SUUNNITELMAN ESITTELY

Tässä luvussa on esitelty lopullinen suunnitteluratkaisu, viimeisimpien rakennuslupapiirustusten muodossa (3.10.2023). Lisäksi havainnollistamiseksi on esitetty visualisointikuvia.

5.1 Yleiskuvaus

Villa Pesäpuu on 2-kerroksinen asiakkaan toiveiden mukaan suunniteltu hirsirakenteinen omakotitalo, joka rakennetaan vuoden 2025 Oulun asuntomessualueelle Hietasaareen, Lehtokylän pientaloalueelle. Painumattomasta hirrestä valmistettavassa talossa on huomioitu asiakasperheen tarpeet viihtyisästä ja toimivasta kodista, joka toimii myös todellisena rentoutumispaikkana.

Villa Pesäpuu sijoittuu Lehtokylän kortteliin 45. Hyvällä viranomaisohjauksella kaavamääräysten, rakentamistapaohjeiden ja suunnittelun teemojen muodossa, sekä myös laadukkaalla arkkitehtisuunnittelulla, korttelialue tulee olemaan ilmeeltään yhtenäinen ja harmoninen. Korttelissa asuinrakennukset on sijoitettu tontin takalaitaan, talousrakennukset tontin etulaitaan ja rakennuksia yhdistävä tekijä on myös kattomuoto. (Kuva 25.) Korttelissa vierekkäisillä rakennuksilla on yhteinen ajotie tonteille. Jokaiselta tontilta on myös näkymät vähintään yhdeltä sivulta puistoalueelle (kuva 26).

Kuva 25. Ilmakuva koko korttelista (Asuntomessut Oulu 2023 b)

Kuva 26. Näkymä puiston suunnasta (Asuntomessut Oulu 2023 c)

Arkkitehtuuriltaan Villa Pesäpuu on selkeä ja rakennuksen päähahmo on suorakaiteen muotoinen. Pihan puolelta muoto on runsaampi, julkisivussa on sisäänvedetty terassi ja parveke. Koko ulkoseinä on seinäkkeiden ja ulokekatoksen myötä syvennyksessä ja sitä on korostettu värisävyn vaihdolla. Lisäksi tällä seinällä on näyttävä sisääntulokatos, joka on tyyllisesti autokatoksen kanssa yhteensopiva. (Kuva 27.)

Modernille hirsirakentamiselle ominaiseen tyyliin ikkuna-aukotus on runsasta ja sen ansiosta pihan ja puiston kauniit luontonäkymät saadaan näyttävästi sisätiloihin. Päätysseinällä olevan ikkunan kehystäminen on pieni huvilamainen yksityiskohta.

Rakennus liitetään kaukolämpöverkkoon ja kaukolämmön lisäksi taloon tulee ilmalämpöpumppu. Asuinrakennuksen eteläpuolen kattolape tulee täyteen aurinkopaneeleja omavaraiseen sähkötuotantoon. Laaditun energiatodistuksen mukaan rakennus kuuluu energialuokkaan B, E-luvun ollessa 111 kWhE / (m²vuosi). Tavanomaisiin ratkaisuihin verrattuna energiatehokkuutta on parannettu ikkunoilla, joiden u-arvo on 0,8, sekä tavanomaista paksummalla yläpohjaeristyksellä. Hiilijalanjälkilaskennan tuloksena rakennuksen hiilijalanjälki on 18 kg CO₂e/m²/a, tarkastelujakson ollessa 50 vuotta.

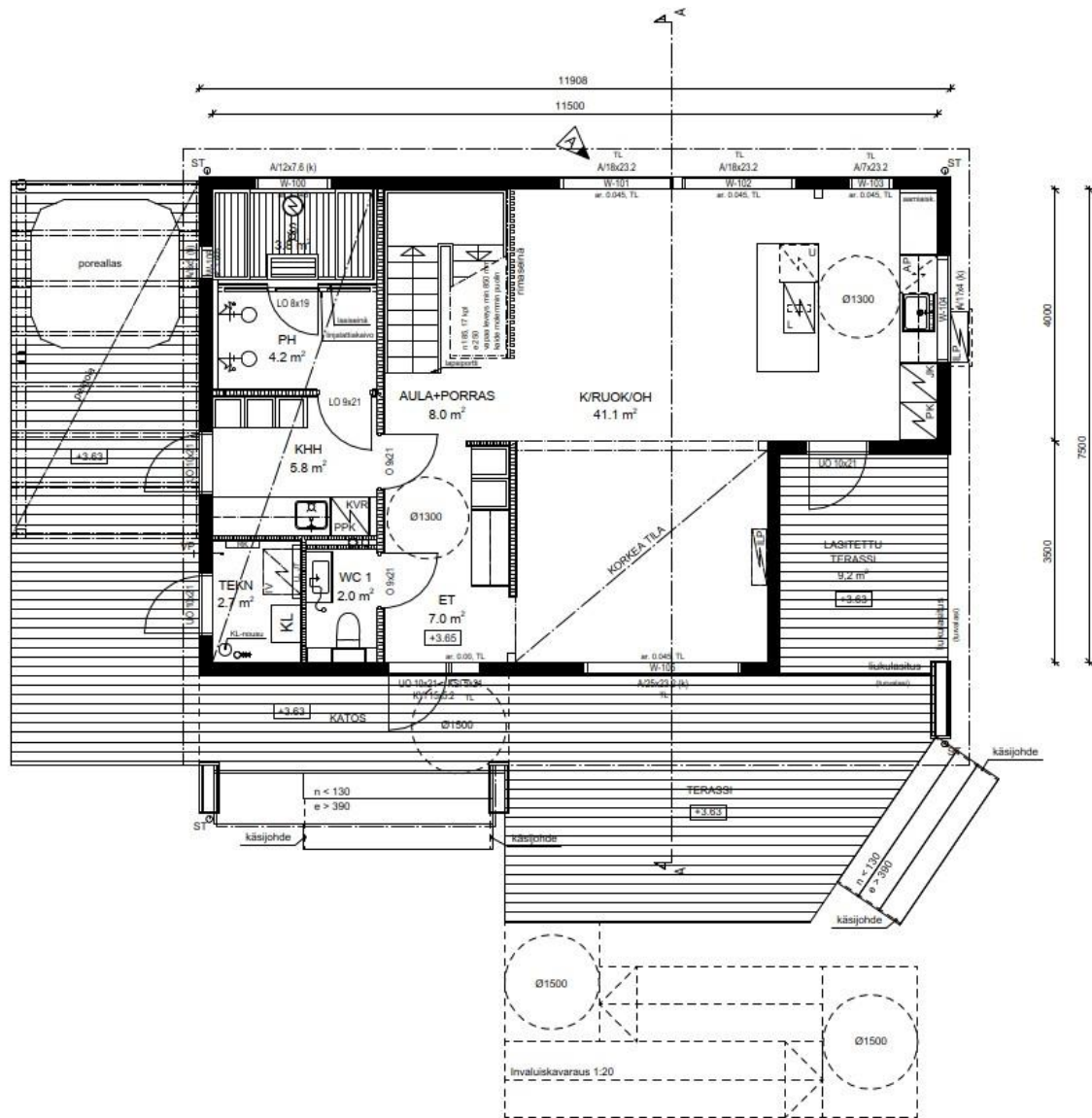
Kuva 27. Perspektiivikuva 4

5.2 Tontinkäyttösuunnitelma, asemapiirustus

Villa Pesäpuun tontin pinta-ala on 512 m². Rakennukset on sijoitettu niille kaavamääräyksissä osoitettuun paikkoihin ja pihan muut toiminnot on sommiteltu niiden ehtoilla. Taitavalla suunnittelulla pihaan on saatu monipuolisesti toimintoja ja koko tila on käytetty tehokkaasti. (Kuva 28.)

Auto- ja pyöräpaikotus ovat tontin etulaidassa lähellä sisääntuloa. Sisäpihan puolelta avoimesta autokatoksesta avautuu selkeä, suora kulkureitti talon pääsisäänkäynnille. Sisäänkäyntikatoks jakaa taloa kolmelta sivulta reunustavan terassialueen toiminnot luontevasti. Terassialueelta toiselle on kuitenkin kulkuyhteys katoksen päätyjen aukoista. Rakennuksen vasemmalle puolelle sijoittuu intiimimpi ja suojaisempi kylpytilojen yhteydessä oleva terassialue porealtaineen ja pergoloineen. Rakennuksen etualalla on tilava ja aurinkoinen avoterassi ja rakennuksen oikealla puolella säältä suojassa oleva lasitettu terassi.

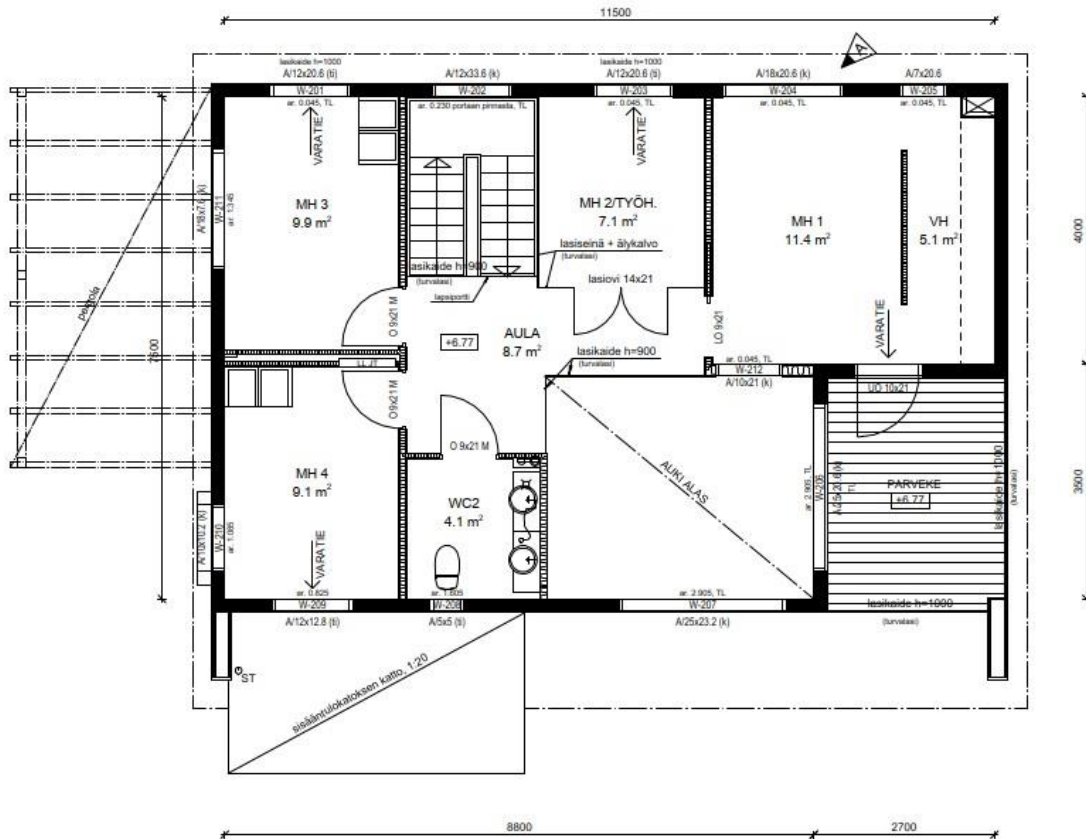
Talon sisäänkäynniltä eteisestä avautuu heti näkymät oleskelutiloihin ja vastakkaiselta ulkoseinältä portaikosta tulvii valoa tilaan. Eteisestä ja aulasta on käynnit wc-tilaan ja kodinhoitohuoneeseen vasemmalle sekä oleskelutiloihin oikealle. Olohuoneesta, ruokailutilasta ja keittiöstä avautuu hyvät näkymät pihalle ja puistoon isojen ikkunoiden ansiosta. Keittiö on talon päädyssä oleskelutilojen välittömässä yhteydessä, mutta kuitenkin sopivasti erillään. Kodinhoitohuoneesta kuljetaan peseytymis- ja saunatilaan, ja siellä on myös oma uloskäynti. Tekniseen tilaan kuljetaan päätyterassin kautta. (Kuva 29.)

Kuva 29. Pohjapiirustus 1. kerros

Yläkertaan vievä porras on kulkuyhteyksien kannalta talossa keskeisellä paikalla. Yläkertaan sijoituu talon kaikki neljä makuuhuonetta. Vasemmassa päädyssä olevat kaksi huonetta on tarkoitettu lasten huoneiksi tai vierashuoneiksi. Oikeassa päädyssä on päämakuuhuone, jonka yhteydessä tilava vaatehuone. Ylellisyyttä tilaan tuovat vaatehuoneen lisäksi käynti parvekkeelle sekä upeat

näkymät puistoon ja sisäikkunan kautta olohuoneen läpi omalle pihalle. Talon keskellä oleva huone on suunniteltu työhuoneeksi, mutta tarvittaessa on käytettävissä myös makuuhuoneena tai työhuoneena. Tila täyttää myös asuinhuoneelle asetetut kriteerit riittävän koon ja varatieikkunan puolesta. Työhuoneen seinistä kaksi on suunniteltu toteutettavan älykkäillä himmennettävillä lasiseinillä. Yläkerrassa on lisäksi wc. Kokonaisuudessaan yläkerrassa on avaraa ja valoisa tilantuntua. Valo kulkee läpi tilan suuren portaikon ikkunan ja työhuoneen lasiseinien sekä korkean olohuonetilan ikkunoiden kautta. (Kuva 30.)

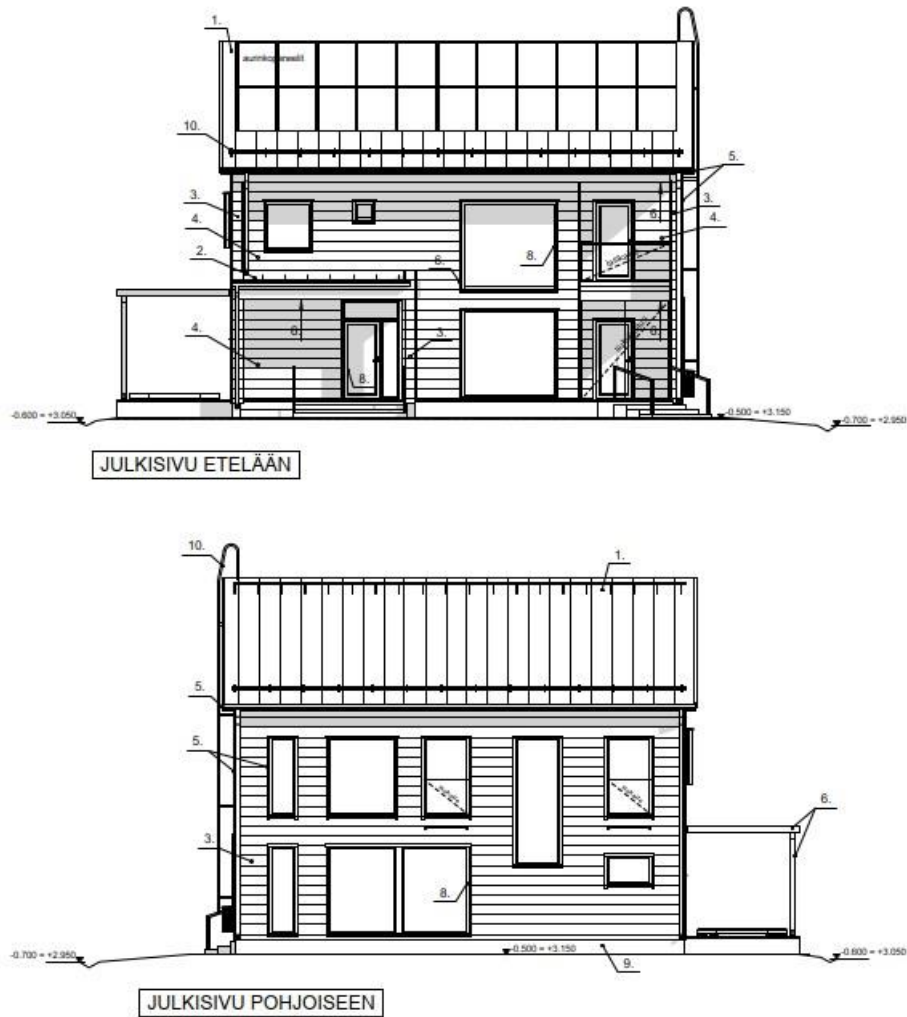

Kuva 30. Pohjapiirustus 2. kerros

5.4 Julkisivut

Rakennuksen pääväri on tummanharmaa, ruskeaan taittava kuultosävy Tikkurila 5087 Poro. Rakennuksen peltikatto, ikkunat ja muut metalliosat ovat päävärin kanssa yhteensopiva tummanharmaa RR23/RAL 7024. Ulkoseinien syvennyksissä sävy on vaaleanruskea, harmaaseen taittava Tikkurila 5080 Vasa. Tämä vaalea sävy on eteläjulkisivussa pihan suuntaan merkittävässä roolissa; seinäkkeiden ja ulokkeeksi tulevan katon takia koko julkisivu on ikään kuin syvennyksessä ja tummanharmaan kehystämänä. Rajatun väripaletin ansiosta kokonaisuudesta tulee harmoninen.

Julkisivujen ikkuna-aukotuksen rytmissä on sopivasti symmetriaa ja sopivasti sitä rikkovaa vaihtelua. Ensimmäisen ja toisen kerroksen välillä on suoria pystylinjoja ja ikkunoita on ryhmitelty omiksi kokonaisuuksikseen. (Kuvat 31 ja 32.)

Kuva 31. Julkisivut etelään ja pohjoiseen

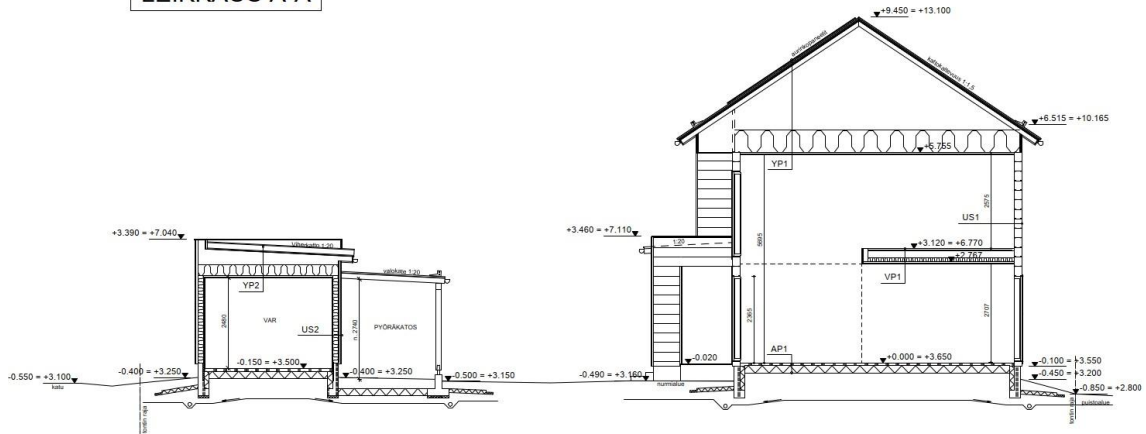

Kuva 32. Julkisivut itään ja länteen

5.5 Leikkaus, korot

Kaksikerroksisen asuinrakennuksen olohuone on auki yläkertaan, jolloin olohuone tuntuu pintaalaansa nähden vieläkin tilavammalta. Huonekorkeutta tilassa on noin 5,7 metriä. Alakerran huonekorkeus on noin 2,71 metriä ja yläkerran 2,58 metriä. (Kuva 33.)

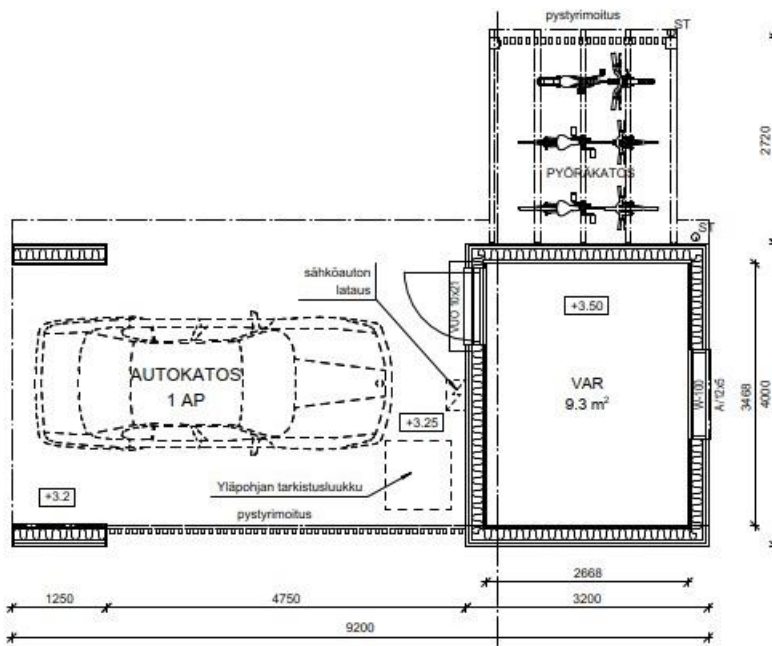
LEIKKAUS A-A

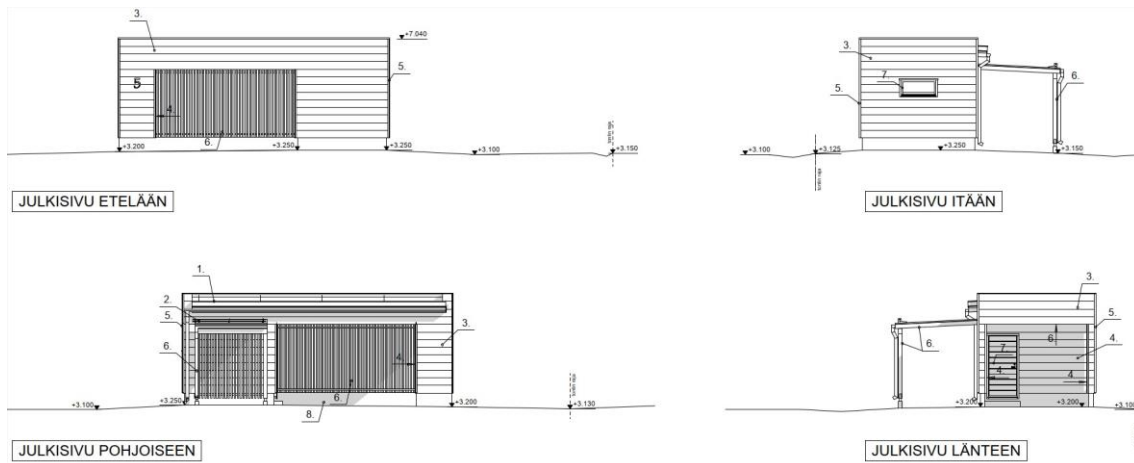
Kuva 33. Leikkauspiirustus

5.6 Piharakennus

Kadulta nähden tontin etulaitaan sijoittuva piharakennus sisältää yhden auton katoksen, lämpimän varastotilan ja polkupyöräkatoksen (Kuva 34). Rakennus on tyyliltään tasakattomainen ja siihen tulee viherkatto. Piharakennuksen kattomuoto toistuu asuinrakennuksen sisääntulokatoksessa. Yksinkertainen hirsipaneelilla verhoiltu tumma ulkoseinä ja autokatoksen vaalea pystyrimoitus muodostavat yksinkertaisen tyylikkään katujulkisivun (Kuva 35). Pystyrimoitusta korostetaan epäsuoralla valaistuksella. Rakennuksen kylkeen tuleva lasikatteinen pyöräkatos toistaa asuinrakennuksen päätyyn tulevan pergolan tyyliä.

Kuva 34. Piharakennuksen pohjapiirustus

Kuva 35. Piharakennuksen julkisivut

5.7 Pihan toiminnot

Pihasuunnittelu kulki suunnittelussa rinnalla luonnossuunnittelusta asti ja piha onkin merkittävä osa Villa Pesäpuun kokonaisuutta (Kuva 36). Vaikka tontti on suhteellisen pieni, pihaan saatiin hyvällä suunnittelulla sopimaan paljon toimintoja. Kolmelta sivulta asuinrakennusta ympäröivien laajojen terassialueiden lisäksi asuinrakennuksen etelä- ja itäpuolelle jäi tilaa oleskelutilaa nurmialueille, sekä hiekkapohjaiselle nuotiopaikalle. Tontin reunuksia kiertää helppohoitoinen niittykasveista koostuva alue, johon on sijoitettu myös hyötykasveja ja istutettavia puita. Istutettaviin kasveihin on valittu lehtomaiseen Hietasaareen sopivia lajeja. Asuinrakennuksen kulmalla oleva istutusalttaeseen istutettava purppuraomenapuu on merkittävässä roolissa: se näkyy heti tontille tultaessa ja toimii myös näkösuojana porealtaalle. Lisäksi puu valaistaa kohdevalaisimin. Näkösuojaa on lisäksi suunniteltu köynnöskasvein ja naapurien kanssa yhdessä määriteltävällä puuaidalla. Kivetyt kulkureitit ovat väljät ja kiveysalueelle jää tilaa myös pihapeleille ja toiselle autopaikalle.

Kuva 36. Vihersuunnitelma (VSU maisema-arkkitehdit Oy, 2023)

6 POHDINTA

Opinnäytetyössä perehdyttiin Suomen asuntomessujen historiaan ja menneiden vuosien teemoihin. Jokaisella asuntomessutapahtumalla on omat teemansa, jotka ohjaavat suunnittelua ja rakentamista, ja tässä työssä nämä jaettiin karkeasti yleisiin teemoihin ja paikkasidonnaisiin teemoihin. Yleisteemojen katsottiin antavan enemmän vapauksia arkkitehtuurille ja innovaatioiden toteutumiselle ja yksittäiset kohteet jättävät messuista muistijäljen. Paikkasidonnaisten teemojen vahvuudeksi katsottiin, että ne luovat vahvemmin koko asuinalueen ja messutapahtuman ilmettä yhtenäiseksi ja muisto messuista muodostuu enemmän kokonaisuudesta. Yhtenäisyyden lisäksi paikkasidonnaisten teemojen katsottiin tekevän messutapahtumasta yksilöllisen ja uniikin. Yksin teemat eivät riitä luomaan yhtenäisyyttä, niiden lisäksi tarvitaan teemoja tukevat asemakaava ja rakentamistapaohjeet.

Työn ensisijaisena tavoitteena oli suunnitella asiakkaille heidän toiveidensa ja tarpeittensa mukainen koti. Tärkeimpiä toiveita kodille oli toimivuus ja viihtyisyys ja lapsiperhearjen huomioiminen. Ekologiset ja älykkäät ratkaisut olivat myös tärkeitä asioita, siksi rakennusmateriaaliksi olikin jo varhaisessa vaiheessa valikoitunut hirsi ja taloon tulee muun muassa aurinkopaneeleja ja energiatehokkaat ikkunat. Tavoitteeksi alkuvaiheessa asetettiin myös teemojen toteutuminen. Suunnittelulle asetettuihin tavoitteisiin päästiin hyvin ja asiakkaat olivat erittäin tyytyväisiä lopputuloksiin.

Välitavoitteena suunnittelussa oli tontin saaminen tontinhakukilpailusta. Tämä tavoite saavutettiin huolellisella valmistautumisella. Suunnitelmasta tehtiin laadukkaat luonnoskuvat, visualisoinnit ja vihersuunnitelma. Suunnitelma täytti ennalta määritetyt vaatimukset; se oli asemakaavan, rakentamistapaohjeiden ja teemojen mukainen arkkitehtonisesti laadukas kokonaisuus.

Rakennusten tyyliässä teemojen toteutumisen arvioiminen on tulkinnanvaraista ainakin huvilateeman pohjalta. Arvioisin, että enemmän tyyliä ohjaa asemakaava ja rakentamistapaohjeet kuin itse teemat. Toki on muistettava, että myös rakentamistapaohjeet on oletettavasti tehty osittain teemojen pohjalta. Huvilamaisuus näkyy pienissä yksityiskohdissa, esimerkiksi päätyseinän ikkunan erkerimäisessä kehyksessä. Rakennuksen tyyliin merkittävästi vaikuttaneita tekijöitä olivat muun muassa määritetyt tontille asemointi, kattomuodot ja värimaailma. Vahvan viranomaisohjauksen positiiviset vaikutukset voidaan ehdottomasti nähdä yhtenäisen asuinalueen ja kortteli-ilmeen luomisessa.

Huvilatyyliin sopivasti Villa Pesäpuuhun suunniteltiin runsaasti mahdollisuuksia ulko-oleskelulle. Erityyppisiä ulko-oleskelun tiloja ovat kylpytilojen yhteydessä oleva terassi porealtaineen, etupihan avo- ja lasitettu terassi, nuotiopaikka, sekä yläkerran parveke. Osaltaan nämä toiminnot ovat täytämässä myös asiakasperheen tavoitteet kodista rentoutumispaikkana. Toisaalta nämä pihatoiminnot ovat melko tyypillisiä ratkaisuja nykyaikaisilla pientalopihoilla. Lähelle samankaltaista lopputulosta olisi hyvin voitu päätyä myös ilman teemaohjausta.

Pihaan liittyviä teemoja Oulun asuntomessujen pientaloalueella olivat ”luonnossa keskellä kaupunkia” ja ”vehreät pihat”. Lisäksi koko alueen yhteisissä teemoissa ”Alueen historian vaaliminen ja näkyminen” viittaa vahvasti myös Hietasaaren luontoon. Vahvimmin asuntomessujen teemat toteutuvatkin Villa Pesäpuun piha-alueella. Pihasuunnittelu otettiin mukaan suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa ja alusta alkaen teemat olivat suunnittelun lähtökohtana. Pihaan tulee runsaasti kasvillisuutta ja kasvilajit on valittu alueen luontoon yhteensopiviksi. Piha-alueen runsaiden oleskelumahdollisuuksien voidaan nähdä myös toteuttavan messualueen yhteisöllisyysteemaa.

Yhteisöllisyys on myös vahvana teemana tässä hankkeessa. Yhteisöllisyys liittyy vahvasti Hietasaaren historiaan yhteishuviloiden ja -puutarhojen, sekä laajojen virkistysalueiden myötä. Asuntomessualueelle muodostuu myös useita yhteisrakentamishankkeita. Myös asuntomessurakentamiseen liittyvät lukuisat tapaamiset ja tilaisuudet lisäävät yhteisöllisyyttä tulevien asukkaiden kanssa. Tulevat naapurit tulevat tavanomaiseen asuinalueen rakentamiseen verrattuna paremmin tutuiksi jo suunnittelu- ja rakennusvaiheessa.

Suunnittelukohteessa oli tavanomaista pientalokohdetta tarkemmat ohjeet ja vaatimukset suunnittelulle. Viranomaislähtöaineistojen, sekä asiakkaan toiveiden ja budjetin lisäksi suunnittelua ohjasivat talotoimittajan ennalta määritellyt vakioidut rakenneratkaisut. Nämä asiat liittyvät esimerkiksi ikkunoiden sijoitteluun ja maksimikokoon. Arvioisin, että suunnittelukohteeksi työssä oli arkkitehdin taiteellisille vapauksille suhteellisen vähän tilaa. Arkkitehdin suunnittelutyö oli tässä kohteessa enemmän eri suunnista tulevien toiveiden ja vaatimusten yhteen kokoamista ja sovittamista toimivaksi ja kauniiksi kokonaisuudeksi.

Työn tilaajana toimineen Hirsi-Kastellin kannalta Villa Pesäpuu on tärkeä hanke. Asuntomessut ovat pientaloalan tärkeimpiä markkinointitilaisuuksia ja kohteet saavat runsaasti näkyvyyttä. Villa

Pesäpuu tulee näkymään merkittävästi yrityksen markkinoinnissa tulevina vuosina ja kohteella on vaikutusta yrityksen menestykseen useiksi vuosiksi.

Suunnittelijana olen tyytyväinen suunnitelmiin ja lopputuloksiin. Kohteesta tulee tärkeä referenssi arkkitehtuurani alkuvaiheessa. Kohteelle määritetyt tavoitteet täyttyivät hyvin, ja tärkein kaikista tavoitteista kodin suunnittelussa on tyytyväinen asiakas.

LÄHTEET

Asuntomessut Oulu 2023 a. Etusivu. Hakupäivä 18.10.2023. <https://www.asuntomessut.fi/oulu-2025>

Asuntomessut Oulu 2023 b. Valokuva. Tutustu alueeseen. Hakupäivä 19.10.2023. <https://www.asuntomessut.fi/oulu-2025/asuntomessualue%20Oulu>

Asuntomessut Oulu 2023 c. Valokuva. Yrityksille. Hakupäivä 19.10.2023. <https://www.asuntomessut.fi/oulu-2025/Yrityksille>

Asuntomessut vanha 2020 a. Toiminta-ajatus. Hakupäivä 18.10.2023. <https://vanha.asuntomessut.fi/organisaatio/osuuskunta/toiminta-ajatus/>

Asuntomessut vanha 2020 b. Messuhistoria. Hakupäivä 18.10.2023. <https://vanha.asuntomessut.fi/organisaatio/messuhistoria/>

Asuntomessut vanha 2020 c. Kävijämäärät. Hakupäivä 18.10.2023. <https://vanha.asuntomessut.fi/organisaatio/messuhistoria/asuntomessujen-kavijamaarat-1970-2015/>

Hirsi-Kastelli 2023. Siksi Hirsi-Kastelli. Hakupäivä 8.11.2023. <https://hirsikastelli.fi/siksi-hirsi-kastelli/>

Kolehmainen, Kaarlo 2021. Suomen asuntomessujen menestystekijät. Laurea-ammattikoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Hakupäivä 18.10.2023. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/494327/Suomen%20Asuntomessujen%20menestystekij%C3%A4t.pdf?sequence=2>

Lähdesmäki, Raija, Hellström, Kalle, Kleemola, Anne, Sallamaa, Kari & Ylönen, Merja 2016. Yhteisöllistä elämää Hietasaarella. Hietasaari-liike. Hakupäivä. 20.10.2023. https://issuu.com/minun-hietasaareni2/docs/hietasaari_vol2-issuu

Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta 2022. Tonttihakupöytäkirja. Hakupäivä 18.10.2023.

https://www.ouka.fi/documents/19173045/36146649/tonttiopas_valmis_v3.pdf/0b8e16a6-a31a-4a5d-8259-9ddc760b6fcd

Oulun Kaupunki 1999. Arvokkaita alueita Oulussa, osa I. Oulun kaupunkisuunnittelu. Sarja A 134. Hakupäivä 20.10.2023. https://www.ouka.fi/documents/64220/117632/Arvokkaita_alueita_osa1.pdf/abad527a-da83-468d-882a-babbbdc81974

Oulun kaupunki 2021. Lehtokylän asemakaava. Hakupäivä 8.11.2023. https://www.ouka.fi/documents/19173045/36332964/asekaava_Lehtokyl%C3%A4_2522.pdf/c12c3abb-8bc2-4ca7-8e2a-b5e59adb80ee

Oulun kaupunki 2022 a. Lehtokylän rakentamistapaohje. Hakupäivä 8.11.2023. <https://www.ouka.fi/documents/19173045/36146649/Rakentamistapaohje+Lehtokyla+05102022.pdf/e8ccfebf-7959-4bbe-bbfd-396593b0e71f>

Oulun kaupunki 2022 b. Tonttihaun suunnitteluaineistot. Hakupäivä 8.11.2023. <https://www.ouka.fi/oulu/hartaanselanranta/tonttihaun-suunnitteluaineistot>

Oulun kaupunki 2023. Asuntomessujen teemailta. Teematyöpajan aineistot ja keskustelut 3.10.2023.

Sttinfo 2023. Tiedotteet. Hakupäivä 19.10.2023. <https://www.sttinfo.fi/uutishuone/69818441/asuntomessut/r>

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009. Hietasaaren huvila-alue. Hakupäivä 20.10.2023. https://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=2091

VSU maisema-arkkitehdit Oy 2023. Kuvakaappaus. Vihersuunnitelma. Hakupäivä 1.11.2023

Wikimedia 2023 a. Valokuva. Villa Hannala. Hakupäivä 8.11.2023. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/0a/Hannala_Oulu_20190907_02.jpg/256px-Hannala_Oulu_20190907_02.jpg

Wikimedia 2023 b. Valokuva. Villa Pukkila. Hakupäivä 8.11.2023. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/32/Villa_Pukkila.jpg/256px-Villa_Pukkila.jpg

LIITTEET

Luonnospiirustukset

Pääpiirustukset